Unde ne-am înșelat cu Rusia? / În căutarea adăpostului

ROMÂNIA
Newsweek®

CHINA LA PÂNDĂ

Invazia rusă remodelează planurile Beijingului de a recuceri Taiwanul

22136
5 948494 000029

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 136 ■ PREȚ: 14,90 LEI ■ 15.04-19.05.2022

Newsweek

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 20 mai 2022

DOSAR

TRĂIEȘTE MOMENTUL
În ultimele câteva decenii, oligarhii au făcut achiziții imobiliare atât de spectaculoase, încât inevitabil au apărut în ziare. Acea notorietate revine să-i bântuie.

COPERTĂ:
Ilustrație de **ALEX FINE** pentru *Newsweek*

Mai multe titluri găsiți pe **NEWSWEEK.RO**

34

Uneltele Moscovei

După debutul invaziei rusești în Ucraina, unsprezece partide politice ucrainene au fost suspendate din cauza legăturilor lor cu Rusia. Consiliul de Securitate Națională și Apărare a Țării a luat decizia de a interzice acestor formațiuni orice activitate politică.

38

Oligarhii ruși au ocupat Manhattan-ul

Povestea modului în care un mic grup de ruși fabulos de bogați a spălat miliarde în apartamentele de lux din New York și cum federalii i-au pus acum sub urmărire.

SUMAR

Periscop

06 **Relaţii româno-ruse**
Rusia invadează cultural România. Noi stăm la graniţă

Opinii

10 ION PETRESCU
Planurile militarilor americani şi lecţiile războiului din Ucraina

Periscop

12 **Înarmare**
Ce arme va produce România în următorii ani

Dosar

16 **Războiul din Ucraina**
Unde ne-am înşelat cu Rusia?
19 Problema noastră cu regimurile autoritare. Şi câteva iluzii
22 În căutarea adăpostului
30 În sprijinul cauzei
34 Uneltele Moscovei
38 **Business**
Oligarhii ruşi au ocupat Manhattan-ul

Internaţional

46 **China stă la pândă**
54 **Monitor de dezinformare**
O „ştampilă“ care nu acordă automat încredere

Magazin

56 **Pe hartă**
Mâncăruri pentru care gurmanzii străbat lumea
60 **Auto**
Resto – Electro – Mod, o nouă viaţă pentru maşinile clasice

Calendar

64 Steaua Bucureşti a cucerit Cupa Campionilor Europeni

»P.56

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poţi abona » P.65

REDACŢIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

Online manager _ **Ştefan Onica**

Redactor-şef adjunct _ **Petre Badică**

Senior-editori: **Mihai Duţă, Lidia Moise, Adina Mutăr, Silviu Sergiu, Stelian Negrea, Răzvan Scăeşteanu**

Reporteri: **Edi Neagu, Alexandru Pop, Daniel Toşa**

Contributori: **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu, Ramona Ursu**

Art director _ **Cecilia Bălănescu**

Corectură _ **Monica Ady**

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internaţional SA

Bd. Mărăşti, nr. 65-67, Sector 1, Bucureşti
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ **Ioana Dumitru**

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
ipg Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

Focus

ȘTIRI ÎN 4 FOTOGRAFII

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Noua conducere a PNL

Congresul Extraordinar al Partidului Național Liberal, organizat la Palatul Parlamentului, a consfințit schimbarea de gardă în PNL. Actualul premier Nicolae Ciucă a fost ales cu 1.060 de voturi pentru funcția de președinte al PNL.

INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Arde orașul vechi

Pompierii au intervenit pentru a stinge un incendiu izbucnit pe Calea Moșilor din București. Evenimentul a atras atenția asupra pericolului pe care îl reprezintă clădirile vechi pentru care nu s-au mai realizat lucrări de întreținere.

INQUAM PHOTOS / ALBERTO GROȘESCU

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Zelenski în fața românilor

Evenimentul a avut loc în ședința plenului reunit al Camerei Deputaților și Senatorilor, ocazionat de mesajul președintelui ucrainean, din 4 aprilie 2022. Evenimentul a fost umbrit de erorile tehnice, dar mesajul emoționant și-a găsit ținta.

INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Războiul, luna a doua

Ofensiva rușilor în Ucraina continuă, mutându-se în estul țării. Migranții din Ucraina continuă să vină în România, fie direct în București, fie în nordul țării sau în est la Isaccea. Pacea pare un deziderat îndepărtat.

INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

RELAȚII ROMÂNO-RUSE

Rusia invadează cultural România. Noi stăm la graniță

În timp ce Rusia și-a întins „tentaculele" culturale în mai multe zone din România, autoritățile de la București nu au deschis Institutul Cultural Român de la Moscova, deși au avut un deceniu la dispoziție. – *Petre Bădică*

BIBLIOTECA ALEPH

CEREMONIE
Depunere de coroane de flori la Monumentul ostașului sovietic, la 20.02.2020

O ȚARĂ POATE FI SUBJUGATĂ PRIN FORȚA armelor și prin teroare. S-a întâmplat imediat după Cel de-al Doilea Război Mondial când, în România, a fost impus, cu forța, comunismul. România era, la acea dată, probabil cel mai refractar stat balcanic la comunism și tot ceea ce propunea el: colectivizare, centralizare, partid unic etc. Partidul Comunist Român avea, în 1944, puțin peste 1.000 de membri.

În următorii ani de după încetarea războiului, armata sovietică s-a mutat în România (până la retragerea din 1958), pușcăriile s-au umplut de „dușmani" ai regimului comunist, poliția politică a preluat controlul societății, instaurându-se un regim opresiv.

Astăzi, poți impune o ideologie de la distanță: prin propagandă și știri false distribuite pe rețelele de socializare.

Mai subtil și având drept „țintă" populația cu școală, propaganda se poate face, eficient, și prin cultură.

Rusia a înțeles acest aspect și, imediat ce a semnat un acord politic, a deschis centre culturale în marile orașe din România.

Și noi am avut acordul Moscovei pentru deschiderea un centrul cultural în Capitala Rusiei încă din 2013. Nu am făcut-o.

Negocieri Lavrov-Corlățean, pe teme culturale

În România funcționează „Centrul Rus de Știință și Cultură", negociat la o întâlnire din 2013 a ministrului de Externe de atunci, Titus Corlățean, cu Serghei Lavrov.

Corlățean este, astăzi, senator PSD, iar Lavrov este portavocea lui Putin, păstrându-și portofoliul de ministru de Externe. „Centrul Rus de Știință și Cultură" funcționează din anul 2015. Anunțul deschiderii centrului a fost făcut chiar pe siteul ambasadei Rusiei la București, instituție care, azi, răspândește, masiv, știri false despre războiul din Ucraina.

„Pe data de 11 mai la ora 18.30 la cinematograful Eforie (București, str. Eforie nr. 2) începe Festivalul de Film Puterea Memoriei. Acesta va fi și primul eveniment din șirul acelora care vor marca deschiderea Centrului Rus de Știință și Cultură la București", potrivit anunțului din 2015.

Foto INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

Războiul a închis centrul cultural

Centrul Rus de Ştiinţă şi Cultură a funcţionat până la începerea invaziei ruse din Ucraina. Centrul s-a închis brusc, iar pagina de Facebook a fost suspendată. Pe pagina de Internet a Centrului scrie: „temporar închis".

Deschiderea Centrului Rus de Ştiinţă şi Cultură a fost o iniţiativă a guvernului condus de Victor Ponta, care dorea să „reîncălzească" relaţiile cu Rusia.

Corlăţean la Moscova: interese comune

„În perioada 8-10 iulie 2013, ministrul român de Externe, Titus Corlăţean, a efectuat o vizită la Moscova la invitaţia omologului său rus, Serghei Lavrov. Cei doi oficiali au avut un aprofundat schimb de opinii cu privire la stadiul actual al relaţiei bilaterale româno-ruse, evaluând perspectivele de dezvoltare în continuare a dialogului şi cooperării dintre România şi Federaţia Rusă în perioada următoare.

Au fost abordate mai multe aspecte ale agendei bilaterale: dialogul politic, cooperarea economică şi culturală, perspectivele de modernizare a cadrului legal şi agenda regională, internaţională şi de Securitate...

Ministrul Titus Corlăţean s-a întâlnit cu preşedintele Comisiei mixte interguvernamentale româno-ruse de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică, Konstantin Kosachev, cu preşedinţii Comisiilor pentru Afaceri Externe ale celor două Camere ale Adunării Federale a Rusiei, Mihail Margelov şi Alexei Puşkov, şi a ţinut prelegeri la Academia Diplomatică a Ministerului Rus al Afacerilor Externe cu tema «România şi Rusia: provocări comune, interese comune»", potrivit site-ului MAE.

Centrul cultural rus din Capitală, negociat la Moscova

Vizita la Moscova avea să se încheie cu semnarea unor acorduri bilaterale. Printre ele, şi unele în domeniul schimbului şi cooperării culturale. Lucruri menţionate de Corlăţean într-un interviu tot din 2013.

Realizator: *Aşa cum aţi putut afla, ministrul Afacerilor Externe, Titus Corlăţean, şi-a încheiat vizita la Moscova, prima întâlnire la acest nivel după februarie 2009. Relaţiile bilaterale, dialogul politic, dar şi tematica economică au fost pe agenda discuţiilor ministrului Corlăţean cu interlocutorii săi de la Moscova. Corespondentul nostru în Federaţia Rusă, Alexandr Beleavski, l-a întrebat pentru început pe ministrul de Externe Titus Corlăţean cum apreciază rezultatele convorbirilor de la Moscova.*

Titus Corlăţean: *Cred că putem concluziona la nivelul delegaţiei române că a fost o vizită utilă, cu o agendă şi cu spiritul în care s-a discutat, constructive, cu deschidere şi acest lucru este un lucru bun. Este prima vizită la nivel bilateral la nivelul miniştrilor de Externe din România şi Federaţia Rusă după patru ani, ceea ce înseamnă foarte mult ţinând cont de dinamica relaţiilor internaţionale....*

Reporter: *Probabil că mai clar se poate discuta despre momentul deschiderii Institutului Cultural Român la Moscova.*

Titus Corlăţean: *Este un acord bilateral interguvernamental pe care l-am semnat la finalul întâlnirii cu ministrul rus de Externe, un acord valoros, negocierea a durat ceva timp, mă bucur că am reuşit să finalizăm negocierile, să semnăm acest acord, care presupune deschiderea Institutului Cultural Român la Moscova şi respectiv a Centrului Cultural Rus la Bucureşti. Eu sper că, după semnarea acestui acord, anul viitor să fim în măsură de ambele părţi să inaugurăm aceste institute, centre culturale.*
(Interviul a apărut la Radio România Actualităţi)

„Sper să fim în măsură de ambele părți să inaugurăm aceste institute, centre culturale în România și în Rusia".
Titus Corlățean (2013)

Ce vrea să facă Centrul. Varianta oficială

Centrul Rus de Ştiinţă şi Cultură avea să se deschidă în mai 2015. Cum site-ul este, acum, închis, ca şi pagina de FB, putem afla cu se ce ocupă (oficial) Centrul dintr-un interviu oferit de Mihail Davidov.

Acesta este directorul Centrului şi consilier în cadrul Ambasadei. El zice că popoarele noastre ortodoxe au mai multe asemănări decât deosebiri şi că vrea să aducă limba şi cultura rusă mai aproape de români.

Într-un comunicat, preluat de Radio România Cultural, Centrul îşi prezintă obiectivele la cinci ani de la înfiinţare (2020): „Principalele obiective ale activităţii CRŞC sunt reprezentate de popularizarea culturii şi artei ruseşti, sprijinirea învăţării şi predării limbii ruse, informarea operaţională şi obiectivă a românilor cu privire la principalele evenimente ale politicii externe şi interne a Rusiei care să faciliteze implementarea programelor ruso-române comune în domeniul umanitar, cultural, ştiinţific, tehnic şi educaţional".

Mihai Davidov, în relaţii bune cu un spion

Mai multe publicaţii mass-media cehe au citat surse anonime din cadrul serviciilor de informaţii, potrivit cărora persoana prinsă asupra sa cu o toxină din seminţe de ricin este un cetăţean rus pe nume Andrei Konchakov. Toxina din seminţe de ricin este o temută otravă fără antidot, preferată de asasini. Andrei Konchakov îi oferă pe Facebook „like"-uri directorului Centrului de ştiinţe rus de la Bucureşti, Mihail Davidov.

TITUS CORLĂȚEAN, alături de Serghei Lavrov în 2013 (sus). Andrei Marga a deschis Centrul Cultural Rus din Cluj (stânga). Centrul de Știință rus din București

Rusia culturală și la Cluj în vremea lui Magda

Rusia a deschis un centru cultural la Universitatea Babeș Bolyai pe când aceasta era condusă de Andrei Marga, un filosof cu simpatii marxiste declarate. Centrul a fost inaugurat înainte de semnarea acordului Lavrov – Corlățean. Fostul rector al UBB Cluj, Andrei Marga, și (ex) ambasadorul Rusiei la București, Alexander Anatolievici Churilin, reprezentantul Fundației Russkiy Mir, au inaugurat la Cluj-Napoca, marți, 29 noiembrie 2011, Centrul Cultural Rus.

„Putem spune că ne îndeplinim obiectivul și datoria de a asigura accesul la o altă cultură majoră a lumii - la cultura rusă... Este vorba, în al treilea rând, de a satisface interesul noilor și vechilor generații de a cunoaște cât mai direct, cu ajutorul unui centru cultural specializat, dezvoltările actuale, științifice, tehnologice, culturale, politice și spirituale din dinamica Rusie a zilelor noaste", a spus Marga.

Andrei Marga era programat de Partidul Comunist să redacteze o lucrare ce trebuia să apară în 5.000 de exemplare, în 1990: „Raționalitate, comunicare, argumente", după cum a scris *Newsweek România*. Revoluția a oprit lucrarea de la tipar.

Valeri Kuzmin, la centrul rus de științe

Ambasadorul rus la București a participat la numeroase evenimente „culturale" desfășurate la Centrul Rus de Știință și Cultură din București. La 9 mai 2020, a fost lansat proiectul „Nimeni nu este uitat, nimic nu este uitat". Au fost prezentate fotografii de arhivă din perioada Celui de-al Doilea Război Mondial și afișe sovietice de epocă. La rubricile „Expoziții virtuale" și „Video", vizitatorii au găsit informațiile despre luptele Armatei Roșii în perioada Marelui Război pentru Apărarea Patriei. „Calea spre Victoria din Mai 1945 a traversat multe încercări și sacrificii. Popoarele URSS au avut pierderi umane de circa 27 de milioane în decursul acestei mari tragedii din istorie", a spus Kuzmin uitând să menționeze atrocitățile comise de armata sovietică eliberatoare în România. Chiar mult după încetarea războiului mondial.

Am avut șef la ICR Moscova

În timp ce Rusia a deschis două centre culturale la Cluj și București, ICR Moscova nu a mai apărut. Deși România a început pregătirile din timp. În 2013, a fost ales și șeful ICR Rusia. „Institutul Cultural Român pregătește deschiderea unui Institut Cultural Român la Moscova, în cadrul acordului dintre România și Federația Rusă. Conducerea Institutului Cultural Român a desemnat-o pe doamna Florina Mohanu, conferențiar universitar și director al Centrului Cultural Rus din cadrul Academiei de Studii Economice din București, să coordoneze organizarea Institutului Cultural Român la Moscova, urmând să preia direcțiunea acestuia", potrivit ICR. ICR Moscova nu a fost niciodată deschis, demersurile fiind tergiversate un deceniu.

Deschiderea ICR Moscova, în reevaluare

„În prima fază, a fost avută în vedere deschiderea reprezentanței ICR din capitala rusă în complexul de clădiri aparținând Ambasadei României la Moscova, dar soluția identificată inițial nu a putut fi implementată, întâmpinând limitări de natură juridică și practică", se arată într-un răspuns al MAE pentru *Newsweek România*. „În ultimii ani, pandemia de COVID-19 a marcat negativ și procesul de deschidere de noi reprezentanțe ICR în străinătate, în condițiile în care activitatea institutelor s-a mutat aproape exclusiv în spațiul virtual. Cu toate acestea, au fost continuate demersurile și a fost reluat procesul de evaluare a modalității optime de funcționare a ICR Moscova, fiind realizată o analiză cuprinzătoare a situației locative a centrelor/institutelor culturale ale altor state în capitala rusă. De asemenea, au fost intensificate demersurile pentru identificarea unui spațiu adecvat și sustenabil pentru desfășurarea activității ICR Moscova. În condițiile agresiunii ruse împotriva Ucrainei și a reacției unitare a comunității europene și euroatlantice față de efectele încălcării flagrante de către Rusia a dreptului internațional, este reevaluată oportunitatea realizării în viitorul apropiat a obiectivului deschiderii unei reprezentanțe ICR la Moscova", ne-a precizat MAE.

EDITORIAL

Planurile militarilor americani și lecțiile războiului din Ucraina

ION PETRESCU, contributor al *Newsweek România*

După cum se știe, pe 05.04.2022, președintele Comitetului Întrunit al Șefilor de State Majore, generalul Mark A. Milley, și Secretarul Apărării, Lloyd J. Austin III, s-au prezentat în fața comisiei Camerei Reprezentanților privind proiectul bugetului Apărării pentru 2023.

SUA au deja unități dislocate după principiul rotațional în cele trei state baltice și Polonia. Ulterior invaziei ruse - pe teritoriile nordice, estice și sudice ucrainene - au mai fost dislocați militari americani în Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Ungaria și Slovacia.

Generalul Mark A. Milley este de părere că prezența reală a trupelor americane în teren este un bun factor de descurajare a unei agresiuni. Membri ai Comisiei pentru Forțele Armate a Camerei Reprezentanților l-au întrebat pe Milley despre posibilitatea ca trupele americane să aibă baze permanente în statele aflate în prima linie cu Rusia, adică la frontiera de est a NATO.

Sfatul distinsului general a fost să fie create baze permanente americane, dar trupele dislocate să nu fie trimise permanent acolo, ci să se opteze pentru ciclizarea forțelor de rotație în aceste locații viitoare, din Europa de Est.

Care este explicația acestei sugestii? Astfel, Pentagonul este degrevat de finanțarea costurilor de mutare a familiei, a edificării școlilor, locuințelor și altor facilități necesare într-o bază militară.

Milley a afirmat că astfel vor fi trimise, prin rotație, forțe expediționare în baze permanente desfășurate disuasiv la granița răsăriteană a Alianței. În opinia aceluiași general, mulți dintre aliații europeni ai SUA sunt foarte dispuși să găzduiască baze permanente.

De altfel, la Comandamentul Suprem al Forțelor Aliate din Europa, cu sediul la Mons, se discută, în această perioadă, o nouă structură defensivă, pornind de la invadarea Ucrainei de către Federația Rusă.

Secretarul Apărării, Lloyd J. Austin III, a precizat că „scopul nostru este să ne asigurăm că vom continua să apărăm pe aliații și partenerii noștri, în special pe cei care se află pe flancul estic, și în special pe aliații noștri care se află în zona baltică sau regiunea baltică".

Referirea specială la arealul baltic este explicabilă prin pledoariile constante ale diplomațiilor estoniană, letonă și lituaniană pentru o prezență militară sporită a SUA, pe teritoriile țărilor baltice, deoarece Rusia poate ataca concomitent, în 48 de ore, pe fostele republici sovietice socialiste din zona Mării Baltice, în condițiile în care Vârful Forței de Reacție Rapidă a NATO va interveni, cel mai devreme, după două zile de la alarmare.

Lloyd J. Austin III a afirmat că decizia privind întărirea apărării graniței de est a NATO va fi anunțată la Summitul de la Madrid din iunie.

Și dacă tot am evocat prezența celor doi generali, unul activ - Milley - și altul în retragere - Austin -, în fața celor interesați de detalii ale bugetului militar american pe anul următor, este cazul să menționez și câteva din lecțiile învățate de americani din invazia rusă în Ucraina:

1. Mijloacele moderne de anihilare a blindatelor și de lovire a avioanelor de bombardament ale adversarului au fost eficiente.

2. Utilizarea dronelor, respectiv a vehiculelor aeriene fără pilot s-a dovedit extrem de utilă apărătorilor ucraineni.

În pregătirea Summitului NATO care va avea loc în vară, generalii americani pun la punct o nouă strategie față de amenințarea rusească: prezență militară sporită și permanentă pe flancul estic al alianței.

3. Folosirea pe scară largă a radiourilor tactice a permis ofițerilor ucraineni să mențină comanda și controlul subunităților proprii, în luptele cu forțele ruse.

4. Rușii au o capacitate mecanizată semnificativă, dar tehnicile și tacticile, procedurile pe care le-au folosit, nu au fost foarte eficiente.

5. Logistica forței expediționare ruse a fost depășită de realitatea câmpului de luptă, prin depărtarea prea mare a coloanelor armatei ruse față de bazele inițiale de aprovizionare.

6. Cooperarea dezirabilă dintre unitățile terestre și cele aeriene ale forței de invazie a fost deficitară, deseori acțiunile subunităților de la sol nefiind sprijinite aerian de avioanele de vânătoare și bombardament rusești.

7. Ineficiența evidentă a forței de invazie rusă - comparativ cu țelurile inițiale - probează incapacitatea de a face față surprizelor tactice, de pe câmpul de luptă.

8. A contat decisiv capacitatea de a culege informații, de a le folosi pe cele primite de la state prietene și partajarea informațiilor, înainte ca o nouă acțiune militară rusă să se desfășoare în teren.

Generalul Mark A. Milley a spus congresmenilor din comisie că de o importanță majoră a fost conducerea puternică - de la nivel național, până la nivel tactic.

El nu a ezitat să îl laude pe președintele ucrainean Volodimir Zelenski pentru modul în care a știut să îi conducă pe apărătorii ucraineni, în confruntarea cu colosul militar rusesc.

Ca orice general - care nu a uitat cine constituie „talpa unei armate" -, Milley i-a remarcat pe căpitanii, locotenenții și subofițerii care au acționat în cadrul plutoanelor, companiilor, batalioanelor și brigăzilor care au dus greul luptei defensive.

S-a dovedit, cu acest prilej, eficiența instruirii de către americani a armatei ucrainene, în ultimii opt ani de zile.

Iar pe timpul săptămânilor scurse din 24 februarie până acum, s-a probat și faptul că ofițerii ucraineni au știut cum să își comande subordonații, pentru a îndeplini misiunile primite. Corpul de subofițeri s-a dovedit a fi pragmatic, iar, la nivel de mici subunități, tinerii cu primele grade au dovedit inițiativă, curaj și determinare în stoparea înaintării invadatorilor.

În ce privește România, dacă la Summitul NATO de la Madrid, din iunie, se va aproba noul dispozitiv defensiv răsăritean al aliaților și, în ipoteza conform căreia Congresul SUA va finanța viitoarele baze militare americane permanente, atunci probabil că și autoritățile de la București vor propune o locație adecvată, una unde practic se vor crea și nu puține locuri de muncă pentru autohtoni.

„You can't pass here / Nu poți trece pe aici" - se va putea citi, în traducere liberă, dintr-un satelit răsăritean, focalizat pe arealul militar defensiv al României, întărit și de posibila viitoare bază militară americană permanentă în țara noastră.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

ÎNARMARE

Ce arme va produce România în următorii ani

Războiul din Ucraina ne-a arătat cât de importante sunt achizițiile de tehnică militară care au tot fost amânate până acum. – *Andrei Vasilescu*

ÎN URMĂTORII ANI, SITUAȚIA SE va schimba radical: în România vor fi produs drone, blindate, minisubmarine și nave militare.

Întrebat, la Palatul Parlamentului, dacă este posibil să fie deschise în țara noastră, în viitorul apropiat, noi unități de fabricare de armament, ministrul Apărării Vasile Dîncu a spus: „Sigur. O să avem cel puțin subansamble, vom avea producții de drone în România, vom avea producțiile de minisubmarine, vom avea producții legate de armament și în zona blindatelor. În anii care vin, în doi - trei ani, vom avea deja producții și am putea chiar mai repede să avem. Există elemente care au început deja, elemente ale unor joint venture făcute cu țările importante, cum sunt Germania, Italia, SUA, Israel. Avem deja unități de mentenanță, cum este la Bacău, de exemplu, mentenanță pentru F16, centrul național de mentenanță, sperăm că vom putea acredita cât mai multe centre naționale de mentenanță și pentru blindate".

Exportator regional pentru blindate Piranha

Uzina Mecanică București va construi 227 de vehicule blindate, în parteneriat cu General Dynamics European Land Systems România (GDELS).

În urma unui joint venture semnat între cele două companii, în uzina din București va fi fabricată complet următoarea tranșă de blindate Piranha 5 pentru Armata României și sunt luate în calcul inclusiv comenzi viitoare pentru export.

La UMB ar urma să fie și realizate și transportoare pentru export, în special în țări precum Slovacia, Cehia sau Bulgaria, iar România ar deveni transportator regional de echipamente militare.

„Putem să vedem că se realizează primul joint venture consolidat între Uzina Mecanică București și GD Land System și MOWAG. Este cât se poate de evident faptul că prin acest demers putem să constatăm un grad ridicat de încredere pe care partenerii noștri strategici îl acordă țării noastre într-un context de securitate deosebit și care se concretizează în transfer de tehnologie know-how în industria românească, în economia românească.

Discutăm cu cei care s-au implicat nemijlocit în acest proiect și îmi spuneau că trebuie să reprezinte un moment de

RĂZBOIUL DIN UCRAINA
Unde ne-am înșelat cu Rusia? » P.16

România ar putea deveni producător și exportator de drone

mândrie, nu numai pentru cele două companii, dar și pentru noi, pentru faptul că România devine una dintre primele țări unde se localizează producția de tehnică și echipamente militare moderne", a declarat Nicolae Ciucă.

Drone făcute la Avioane Craiova

MApN a decis să achiziționeze șapte sisteme de drone UAS clasa II, plus un pachet de suport logistic inițial, la un preț de aproximativ 280 de milioane de euro.

Avioane Craiova și Romaero au semnat, anul trecut, un memorandum de cooperare cu compania israeliană Elbit Systems în perspectiva achizițiilor făcute de MApN, iar compania israeliană s-a angajat să realizeze un transfer de tehnologie în favoarea firmelor românești.

Dronele ar putea fi făcute la Craiova, unde compania israeliană vrea să pună la punct o linie de fabricație. Ulterior, mentenanța acestora ar putea fi executată în facilitățile pe care Romaero le are în Capitală.

După finalizarea livrărilor către MApN, Elbit Systems ar intenționa să continue fabricația dronelor în România și pentru clienți externi.

Elbit produce deja componente ale dronelor în România, la fabricile sale din Bacău.

Modelul propus pentru a fi fabricat la Avioane Craiova este Hermes 450, folosit cu succes în Irak și Afganistan.

Această dronă are o autonomie de zbor de 30 de ore și are ca misiuni principale recunoașterea, desemnarea de ținte și supravegherea, dar poate fi transformată și într-un releu de comunicații. Viteza maximă este de 176 kilometri pe oră și un plafon de zbor de 5.500 de metri.

Hermes 450 poate fi utilizată ca aeronavă de atac prin instalarea la bord a două rachete aer-sol Hellfire, special concepute pentru lovituri de mare precizie. Acest model a fost folosit în Afganistan de militarii din Regimentul 32 Artilerie Regală a Armatei Britanice.

Militarii britanici au operat 52 de astfel de drone care au ajuns la 70.000 de ore de zbor, echivalentul a 8 ani de zbor fără oprire. Dronele Hermes 450 sunt în dotarea militarilor israelieni, americani, britanici, georgieni, brazilieni și mexicani.

PRODUS ÎN ROMÂNIA
Dronă Hermes 450 (sus). Transportor blindat Piranha

FOTO: INQUAM PHOTOS / BOGDAN CHESARU, GOERGE CĂLIN; UK CROWN

Corvete multifuncționale și înarmarea fregatelor Regina Maria și Regele Ferdinand

România este vulnerabilă la Marea Neagră pentru că, în momentul de față, se bazează pe o singură fregată și patru corvete, toate realizate înainte de 1989 cu tehnică provenind din Uniunea Sovietică.

Un contract pentru realizarea a patru corvete și echiparea cu armament a fregatelor Regin Maria și Regele Ferdinand este târâgănat de trei ani și jumătate.

În toamna anului 2018, MApN a finalizat procedura de achiziție a celor patru corvete multifuncționale din clasa Gowind 2500 și modernizarea fregatelor Regina Maria și Regele Ferdinand.

Newsweek România a dezvăluit atunci, în exclusivitate, clasamentul ofertelor financiare depuse de cei trei competitori: francezii de la Naval Group cu 1,2 miliarde euro, urmați de olandezii de la Damen cu 1,255 miliarde de euro și de italienii de la Fincantieri cu 1,34 miliarde euro.

Practic, în baza prețului cel mai mic, contractul urma să fie atribuit companiei franceze care a licitat în asociere cu Șantierul Naval Constanța.

Clasată pe locul al doilea, compania olandeză Damen a deschis mai multe procese prin care a contestat licitația organizată de MApN, dar a pierdut de fiecare dată.

Contractul nu a fost perfectat nici la această oră, chiar dacă nu mai există niciun impediment legal.

Ministrul Apărării Naționale, Vasile Dîncu, declara, în luna ianuarie, după întâlnirea cu omologul său francez Florence Parly, că România este într-un parteneriat special cu Franța, evidențiind că țara noastră se poate baza pe sprijinul Franței.

„Sunt convins că vom reuși să depășim un proiect pe care acum îl avem la final și mai avem doar câteva clauze, sunt convins că vom găsi o soluție rapidă pentru ca acest proiect al achiziției de corvete să poată merge mai departe. Credem că dialogul între părțile contractante va fi și aici important pentru a găsi o soluție rapidă, având în vedere și contextul urgenței geostrategice, urgenței de înzestrare, cât și a nevoii de a continua parteneriatul nostru la un nivel cât mai înalt, intensificat", a subliniat Dîncu.

Între timp, a izbucnit războiul din Ucraina, însă contractul nu a fost încă perfectat.

NATO a anunțat însă că pe teritoriul României va fi înființat un grup de luptă sub comanda Franței.

Zece programe de înzestrare

Ministerul Apărării Naționale are acceptul Parlamentului pentru zece noi programe de înzestrare, prevăzute a se derula în următorii ani.

La acestea se adaugă achiziționarea celor 32 de avioane F-16 second-hand de la guvernul Norvegiei, dar și alte programe de modernizare a tehnicii militare deja existente.

Potrivit datelor publicate de MApN, cele 10 programe de înzestrare sunt:

1. Sisteme de comandă C4I cu capabilități de integrare ISTAR (intelligence, surveillance, target acquisition and reconnaissance)
2. Sistem UAS (drone) tactic clasa I
3. Sistem armament individual tip NATO
4. Aparatură optică și optoelectronică – Etapa I
5. Mașină de luptă a infanteriei, pe șenile
6. Echipamente și sisteme de detecție, avertizare, decontaminare și protecție (individuală și colectivă) CBRN (chemical, biological, radiological and nuclear defence)
7. Sistem de război electronic mobil
8. Modernizare sistem artilerie antiaeriană Oerlikon Model GDF 103 la

Patru corvete vor fi produse la Șantierul Naval Constanța

standardul sistem artilerie antiaeriană cu capacităţi CRAM

9. Sistem de securitate şi apărare cibernetică

10. Autovehicule tactice blindate de tip uşor

MApN a anunţat că programele vor fi iniţiate începând de anul acesta, în funcţie de posibilităţile de bugetare şi de priorităţile stabilite de către categoriile de forţe şi comandamente, şi au în vedere operaţionalizarea ţintelor de capabilităţi obligatorii în cadrul procesului NATO de planificare a apărării.

ÎNARMARE
Exerciţiu militar la Marea Neagră, cu fregata Mărăşeşti (stânga). Transportor blindat Piranha, interior (sus). Corveta GO Wind 2500 ar putea intra şi în dotarea Forţelor Navale Române.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA; NAVAL GROUP

RĂZBOIUL DIN UCRAINA

UNDE NE-AM ÎNȘELAT

Masacrele săvârșite de trupele ruse în retragere din regiunea capitalei ucrainene Kiev schimbă cursul războiului. Și pun Occidentul în fața unei dileme morale: în fața unor crime împotriva umanității, până la ce punct mai poate fi invocată inacțiunea, pe motivul că Ucraina nu aparține Alianței Atlantice? Crimele din Ucraina pun lumea occidentală în fața unei inevitabile dezbateri: cum trebuie tratate de aici înainte regimurile autoritare? Pentru că în aceste zile se pune capăt unei iluzii: aceea că interesele de afaceri și comerciale pot menține regimurile autoritare în interiorul sistemului de relații internaționale bazate pe reguli. Vestul are de tras concluzii din aceste lecții amare. – *Ovidiu Nahoi*

MONITOR DE DEZINFORMARE
O „ștampilă" care nu acordă automat încredere » P.54

IMAGINILE cu cadavrele lăsate în urmă de armata rusă după retragerea din Bucea au îngrozit opinia publică din toate colțurile lumii

O UNDĂ DE ȘOC A STRĂBĂTUT ÎNTREAGA LUME odată cu publicarea probelor despre masacrele săvârșite de armata Rusiei în orașul Bucea, din regiunea Kiev.

În ziua în care Ucraina declara localitatea eliberată de trupele ruse, lumea civilizată se îngrozea văzând imaginile cu sutele de cadavre lăsate în urmă pe străzi. Oameni împușcați de la mică distanță, cu mâinile legate, urme de tortură, o imagine terifiantă. În paralel, se acumulează acuzațiile legate de deportări masive efectuate de ocupanții ruși din zonele pe care le controlează în sudul Ucrainei către regiuni ale Rusiei.

Masacrul de la Bucea, oraș din regiunea Kiev, a fost condamnat unanim în toate cancelariile occidentale și a fost formulată ideea că Rusia va trebui trasă la răspundere pentru aceste crime abominabile. Sancțiunile la adresa Moscovei vor fi înăsprite, au afirmat la unison liderii europeni, în timp ce ideea renunțării la gazul rusesc a fost formulată chiar de ministrul german al Apărării, Christine Lambrecht.

Berlinul s-a aflat în fruntea grupului de state europene care s-au opus unui embargo asupra importurilor de energie din Rusia, spunând că economia germană și cea a altor țări membre UE ar fi prea dependentă de gazul rusesc. Rusia asigură 40% din necesarul de gaz al Europei.

Liderii europeni au dat semnale că vor să schimbe foaia, probabil simțind că presiunea publică asupra lor va crește. Dar va fi suficient?

Vladimir Putin și poporul rus – până unde poate merge distincția?

Pe măsură ce trupele ruse se retrag din regiunea capitalei ucrainene, apar noi și noi dovezi ale atrocităților, ceea ce poate însemna un moment de cotitură în mersul războiului.

Masacrele săvârșite de soldații ruși aruncă în aer abordările comode ale Occidentului cu privire la confruntarea de pe teritoriul Ucrainei.

De exemplu, distincția dintre „poporul rus" și Vladimir Putin: da, e adevărat, la Kremlin avem un dictator sângeros înconjurat de o camarilă coruptă și cu porniri belicoase. Dar nu poporul trebuie blamat pentru aceasta. Poporul este, la rândul său, o victimă.

Abordarea occidentală evită generalizările – nu există culpe colective, acestea trebuie individualizate. În istoria mai recentă sau mai îndepărtată, Europa a trăit

Foto GULLIVER / GETTY IMAGES

experienţa amară a culpabilizărilor colective, pe care își dorește cu asiduitate să n-o mai vadă repetată. Acum, distincţia dintre poporul rus și elita sa conducătoare a funcţionat câtă vreme a putut fi susținută ideea necunoștinței de cauză a trupelor ruse trimise în așa-zisa „operațiune specială", din Ucraina. Primii prizonieri pretindeau că nu știuseră că participă la o invazie și că li se spusese că era vorba doar despre exerciții militare.

Aceste justificări nu mai țin, odată cu atrocitățile comise în ultimele săptămâni, bombardamentele oarbe, uciderea civililor și masacrele care au fost dezvăluite după retragerea rusească din zona capitalei ucrainene.

Justificarea ideologică a crimelor

Armata rusă comite crime îngrozitoare și o face cu bună știință. În discursul din dimineața zilei de 24 februarie 2022, care a marcat începutul invaziei, Vladimir Putin a negat dreptul la existență al națiunii ucrainene și al statului ucrainean. A doua zi de la dezvăluirea masacrelor de la Bucea, un articol apărut pe pagina agenției oficiale RIA Novosti teoretiza războiul purtat de Federația Rusă. Iată câteva fragmente:

„Nu numai elitele Ucrainei - și majoritatea oamenilor sunt vinovați, sunt naziști pasivi, oameni care au ajutat pe naziști. Ei au susținut aceste elite și trebuie pedepsiți".

„Denazificarea masei populației va fi atinsă prin reprimarea (oprimarea) ideilor naziste și prin cenzură, nu numai în politică ci și în cultură sau educație".

„Ucraina trebuie să plătească pentru vinovăția sa în fața Rusiei. Trebuie tratată ca un inamic(...)".

„Denazificarea e deucrainizare. Istoria a dovedit: Ucraina nu are voie să existe ca stat național. Orice încercare de a o construi conduce la nazism. (...) Denazificarea Ucrainei e de-europenizarea Ucrainei".

„Elitele Banderiste trebuie lichidate întrucât nu pot fi re-educate. Mlaștina socială care i-a susținut trebuie să trăiască teroarea războiului, să învețe lecția și să plătească pentru vinovăția sa". Dacă masacrele săvârșite pe terenul de luptă aveau nevoie de o acoperire politică, atunci aceasta este. Președintele Zelenski a spus-o în discursul rostit pe 4 aprilie în Parlamentul de la București: astfel de articole programatice nu sunt întâmplătoare. În paginile agenției de stat ruse nu apare nimic care să nu fi trecut prin cenzură.

Și totuși... unde a fost lumea civilizată?

Masacrele din regiunea Kiev au încurajat comunitatea internațională să ia noi sancțiuni la adresa Rusiei. Au deschis calea unei anchete internaționale pentru crime de război.

SECRETARUL GENERAL AL NATO, Jens Stoltenberg, după întâlnirea miniștrilor de Externe din țările aliate, care a avut loc pe 6 aprilie, la Bruxelles.

Dar, în același timp, masacrele pun Occidentul în fața unei dileme morale. De la declanșarea invaziei ruse, comunitatea nord-atlantică a ales cu fermitate calea neintervenției directe. Politic și juridic vorbind, Ucraina nu este stat membru NATO, deci nu intră sub umbrela Articolului 5 din tratat, care garantează sprijinul tuturor aliaților în cazul unui atac ce-i pune în pericol suveranitatea și integritatea.

„Vom apăra fiecare centimetru din teritoriul nostru", a subliniat în mai multe rânduri secretarul general Jens Stoltenberg. Ceea ce se poate traduce și prin „nu vom avansa niciun centimetru mai departe de granițele noastre". Tactica Occidentului a fost de la bun început aceea de a ajuta Ucraina cu armament, informații și experți militari și de a face imposibilă finanțarea războiului pe termen mediu prin intermediul sancțiunilor. Pe scurt, de a câștiga războiul fără a face direct război.

Dar ceea ce lasă în urmă trupele ruse care se retrag din regiunea capitalei ucrainene schimbă total situația: nu mai este un simplu atac la adresa suveranității unui stat nemembru al NATO, vorbim de de crime împotriva umanității. Se mai poate prevala lumea civilizată de neapartenența Ucrainei la NATO spre a nu interveni în curmarea acestor crime? Imaginile terifiante au intrat deja în istoria neagră a crimelor din istoria omenirii. Peste ani și ani, oamenii se vor întreba: unde a fost lumea civilizată în timpul în care se săvârșeau aceste barbarii?

Masacrele din Ucraina pun **OCCIDENTUL ÎN FAȚA UNEI DILEME MORALE:** se mai poate prevala lumea civilizată de neapartenența la NATO spre a nu interveni în curmarea acestor crime?

Problema noastră cu regimurile autoritare. Și câteva iluzii

În pofida puternicelor legături de afaceri și a deschiderii manifestate de puterile occidentale, Rusia nu a devenit un membru predictibil și frecventabil al comunității internaționale. Pur și simplu, liderii occidentali au eșuat în a înțelege adevărata natură a regimului de la Kremlin. Există aici niște responsabilități și niște lecții de învățat.

CÂND RĂZBOIUL SE VA TERMINA, MULȚI cercetători își vor concentra eforturile asupra modului în care președintele Volodimir Zelenski a reușit să comunice. Sigur, formația de actor vine în sprijinul său, dar foarte important a fost - și este – conținutul mesajelor sale. În decursul crizei declanșate de invazia rusă, Zelenski a vorbit unui mare număr de instanțe democratice din întreaga lume. Seară de seară, s-a adresat concetățenilor dar și întregii opinii publice mondiale. Referirile sale istorice și adesea criticile adresate partenerilor vor fi, desigur, un minunat material de documentare pentru cei care vor cerceta importanța comunicării publice pe timp de conflict. Fără îndoială, prestația lui Zelenski a deschis o nouă eră.

Un mesaj pentru „Merkozy

Să privim doar către momentul în care Volodimir Zelenski i-a invitat pe fostul cancelar german Angela Merkel și fostul președinte francez Nicolas Sarkozy în Bucea, locul masacrelor care au îngrozit lumea întreagă.

„Îi invit pe doamna Merkel și pe domnul Sarkozy să viziteze Bucea și să vadă la ce a dus politica de concesii către Rusia în 14 ani. Să vadă cu ochii lor bărbații și femeile ucrainene torturate.

Vreau să fiu înțeles corect. Noi nu dăm vina pe Occident. Nu învinovățim pe nimeni în afară de armata rusă care a făcut acest lucru împotriva poporului nostru.

Și pe cei care le-au dat ordine. Dar avem dreptul să vorbim despre indecizie. Despre drumul spre un astfel de Bucea, spre un astfel de Hostomel, spre un astfel de Harkov, spre un astfel de Mariupol. Noi nu avem indecizie. Indiferent dacă suntem într-un anumit bloc sau nealiniați, înțelegem un lucru: trebuie să fim puternici.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

FOSTUL CANCELAR al Germaniei, Angela Merkel, la ultima ei vizită în Kremlin, din august 2021, alături de Vladimir Putin.

În urmă cu 14 ani, liderul Rusiei le-a spus la București liderilor occidentali că nu există o țară ca Ucraina. Iar noi dovedim că există o astfel de țară. A fost și va fi", a spus Zelenski într-una dintre deja celebrele sale intervenții.

Aici, președintele ucrainean a atins un punct extrem de sensibil pentru Occident: anii îndelungați în care a cooperat cu Rusia lui Putin, fără a înțelege consecințele sau fără a-i păsa de ele.

Câteva întrebări incomode

Lumea occidentală trebuie să-și pună câteva întrebări incomode cu privire la Rusia ultimelor două decenii.

De exemplu, cum se face că a ignorant semnele timpurii care indicau foarte clar adevărata natură a regimului de la Kremlin? Modul de operare din Ucraina nu este nou. A fost exersat, din timp, în războiul din Cecenia. Și apoi, în Siria. Intervenția rusă asupra Georgiei, din 2008,

a lăsat Occidentul indiferent. Câteva sancțiuni au fost luate după anexarea Crimeei și otrăvirea, la Sailsbury, a agentului Serghei Skripal și a fiicei sale. Dar Uniunea Europeană a continuat cu dependența periculoasă de resursele energetice rusești. De fapt, a alimentat în fiecare zi pregătirile de război ale lui Vladimir Putin.

În mesajul său extrem de pătrunzător, președintele Zelenski a amintit de summitul NATO de la București, din 2008, când țării sale nu i s-a acordat foaia de parcurs pentru aderare. Angela Merkel și Nicolas Sarkozy au fost printre cei care s-au opus aderării Ucrainei, pentru a nu supăra Rusia. A fost aceasta calea spre pace? Realitățile de astăzi arată că nu.

Este Angela Merkel responsabilă pentru război?

O polemică a izbucnit în Germania, legată de responsabilitatea Angelei Merkel pentru războiul din Ucraina.

Criticii Angelei Merkel spun acum că o persoană crescută în Est, sub un regim comunist, n-ar fi trebuit să aibă atâta încredere într-un fost agent al KGB, care nu a încetat niciun moment să-și exprime regretul față de prăbușirea Uniunii Sovietice.

Însuși noul lider al Uniunii Creștin-Democrate (CDU), Friedrich Merz, aflat acum în opoziție, se distanțează de politica ilustrei sale predecesoare, acuzând „câmpul de ruine lăsat în politica externă și de securitate germană în ultimii ani".

Totuși, Angela Merkel nu a făcut decât să continue o politică de decenii a Germaniei Federale, de deschidere față de Moscova, inițiată de cancelarul social-democrat Willy Brandt, în anii 1970. Ce să mai spunem despre predecesorul ei, Gerhard Schröder, ajuns în consiliul de supraveghere al gigantului rus Gazprom și care i-a rămas, până acum cel puțin, fidel lui Vladimir Putin.

Cel puțin, în comparație cu acesta din urmă, Angela Merkel măcar a condamnat încălcarea drepturilor omului în Rusia și represiunea la adresa opozanților. S-a îngrijit de aducerea la Berlin a lui Aleksei Navalnîi, după otrăvirea acestuia și a fost unul dintre promotorii sancțiunilor la adresa Rusiei după anexarea Crimeei, în 2014.

Ea a persistat însă în iluzia că Rusia va putea fi menținută în sistemul internațional bazat pe reguli.

Iluzia a fost de lungă durată. Cu timpul, s-a transformat într-o orbire.

Câteva semne de orbire

Ideea generoasă a fost că investițiile și contractele comerciale avantajoase vor transforma Rusia într-un actor predictibil și frecventabil. În definitiv, toate acestea făcuseră din Moscova și Sankt Petersburg metropole strălucitoare. Bogații Rusiei frecventau cele mai exclusiviste stațiuni și magazine din Occident, clasa de mijloc se întrecea în excursii minunate pe întreg cuprinsul Europei, copiii celor cu dare de mână învățau în universități occidentale.

Întreprinderi, bănci, rețele de mari magazine de bunuri de larg consum sau de lux, toate funcționau din plin în Rusia. „O țară în care există McDonald's nu va face război" – iată o formulate optimistă, des folosită în ultimii ani.

Politicieni de rang înalt din Europa, retrași din pozițiile executive, erau recrutați, pe bani mulți, pentru a face parte din consiliile de administrație ale băncilor și companiilor rusești - fostul cancelar german Gerhard Schröder și fostul prim-ministru finlandez Paavo Lipponen, fostul premier francez François Fillon, fostul ministru de Externe al Austriei, Karin Kneissl și mulți alții, conform raportului comisiei INGE din Parlamentul European, condusă de eurodeputatul francez Raphaël Glucksmann.

Nu era, oare, Rusia, în curs de a asimila, cu o întârziere de un secol, e adevărat, civilizația occidentală?

Iată că sub această pojghiță strălucitoare se afla un adevăr crud, pe care lumea vestică îl descoperă acum în adevărata lui dimensiune.

Rusia a înțeles altceva

Concesiile politice și economice pe care Occidentul le-a făcut Rusiei în ultimele două decenii au fost înțelese la Kremlin drept semne de slăbiciune. Rusia și-a continuat pregătirile de război, a desfășurat o intensă propagandă de denigrare a Occidentului în interior și a subminat democrațiile vestice prin dezinformare, susținerea extremismului și cultivarea diviziunilor.

În tot acest timp, puterile occidentale au continuat politica de deschidere. Germania a insistat până în ultimul moment cu finalizarea gazoductului North Stream 2, în pofida tuturor atenționărilor din partea Statelor Unite și aliaților est-europeni.

Președintele francez Emmanuel Macron a lansat, încă de la începutul mandatului său, o politică de dialog și deschidere față de Rusia, în ideea constituirii unei zone de securitate de la Atlantic la Vladivostok.

Toată această politică s-a prăbușit cu zgomot la primele salve trase de armata rusă asupra orașelor Ucrainei. Și au fost îngropată adânc cu primele dovezi ale masacrelor săvârșite de armata rusă.

Și totuși, o întrebare rămâne fără răspuns deocamdată: cum se face că în tot acești ani, liderii occidentali

CRIME DE RĂZBOI
Mariupol a devenit un oraș fantomă după bombardamentele ruse (sus). Cadavrele civililor uciși de armata rusă au fost lăsate pe străzile din Bucea pentru a înfricoșa populația (mijloc). Soldații ruși au încercat să incinereze cadavrele civililor pe care i-au ucis în Bucea.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

nu au dispus de informaţiile necesare pentru a înţelege adevărata natură criminală a regimului Putin? Sau, dacă serviciile le-au furnizat astfel de dovezi, cum se face că a fost dată prioritate intereselor legate de profitul imediat şi nu ameninţărilor strategice?

Momentul schimbării cursului

Dar trezirea dură a avut loc. Germania îşi abandonează politica ei tradiţională de deschidere faţă de Rusia şi de finanţare a acesteia prin intermediul contractelor energetice. Franţa înţelege că iniţiativele ei politice nu au avut niciun fel de fundament. Capitalele occidentale expulzează masiv diplomaţi ruşi – în realitate, spioni sub acoperire. Şi, ceea ce este cel mai important, opiniile publice presează guvernele să adopte noi sancţiuni şi să ducă o politică tot mai intransigentă faţă de Rusia.

În acest sens, rămân cuvintele preşedintelui Germaniei, Frank-Walter Steinmeier, fost ministru de Externe şi vicecancelar al ţării sale:

„Aderarea la Nord Stream 2 a fost în mod clar o greşeală. Am ţinut să construim poduri în care Rusia nu mai credea şi despre care partenerii noştri ne-au avertizat. (...) Evaluarea mea a fost că Vladimir Putin nu ar accepta ruina completă economică, politică şi morală a ţării sale pentru nebunia sa imperială. Ca şi alţii, am greşit. (...) Bilanţul amar: am eşuat cu înfiinţarea unei familii europene comune în care este inclusă Rusia. Am eşuat cu abordarea includerii Rusiei într-o arhitectură de securitate comună", a spus preşedintele german într-o discuţie cu jurnaliştii.

Germania schimbă acum cursul: se reînarmează şi, alături de întreaga Uniune Europeană, se angajează în eliminarea dependenţei de resursele energetice ruseşti. În paralel, UE şi Statele Unite împing Rusia către încetarea de plăţi, pentru a o aduce în imposibilitatea de a-şi mai finanţa efortul de război.

Trezoreria americană a blocat plata datoriei externe a Rusiei în dolari deţinute la băncile americane.

Această mişcare va forţa Rusia să folosească rezervele pe care le mai deţine, sau banii din exporturile de materii prime energetice.

Astfel, Rusia nu mai este interesată să ceară plata în ruble a vânzărilor sale de resurse energetice, deoarece are nevoie de tot mai multă valută. În plus, îi vor lipsi mijloacele de a susţine cursul rublei. Dacă banii încasaţi se vor duce către plata datoriei externe, atunci rușii nu vor mai putea să finanţeze războiul din Ucraina. Şi problema este că Uniunea Europeană, principalul client pentru resursele energetic ruseşti, îşi reduce tot mai mult dependenţa.

O nouă abordare a regimurilor autoritare

Dar lecţiile celor 20 de ani de acomodare toxică cu regimul Putin nu trebuie să se oprească aici.

Occidentul trebuie să reflecteze serios asupra modului în care va aborda regimurile autoritare.

Există câteva elemente pe care aceste regimuri le au în comun, indiferent de zona culturală de unde provin – putem fi la Moscova, la Beijing, la Budapesta, la Ankara sau Belgrad.

Vorbim despre suprimarea oricărei opoziţii politice, a libertăţii presei sau a societăţii civile. Se întâmplă aceasta, în grade diferite. În acelaşi timp, regimurile autoritare nu pot fi despărţite de ideile revizioniste şi nostalgiile imperiale.

Ele nu sunt autoritare doar pentru că îşi propun un model pentru interior. Ele vor să schimbe ordinea globală sau regională existentă, bazată pe reguli, prin apelul la un trecut glorios, imperial sau de putere regională.

Invazia rusească a arătat că revizionismul nu este simplă retorică de uz intern. Regimurile autoritare sunt o ameninţare pentru stabilitatea regională şi globală.

Iar lecţia acestor zile este că nu se poate trata cu ele „business as usual", în speranţa că acestea vor deveni mai rezonabile. Este o lecţie amară, pe care Occidentul trebuie să o înveţe, alături de „de-putinizarea" propriilor societăţi.

În căutarea adăpostului

SE AȘTEAPTĂ CA PESTE 4 MILIOANE DE UCRAINENI SĂ-ȘI PĂRĂSEASCĂ ȚARA ÎN LUNILE URMĂ

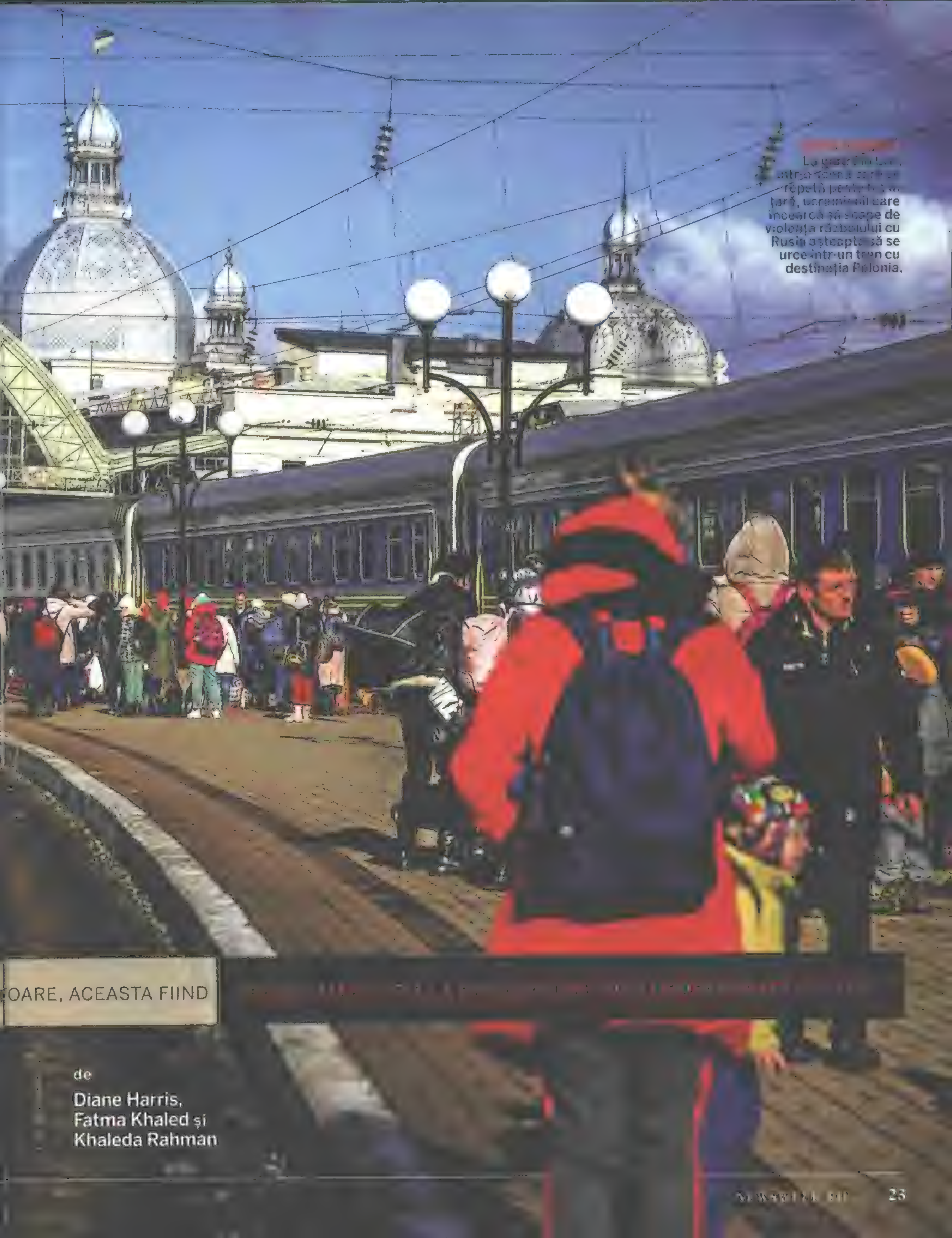

La gara [illegible], într-o scenă care se repetă peste tot în țară, ucrainienii care încearcă să scape de violența războiului cu Rusia așteaptă să se urce într-un tren cu destinația Polonia.

OARE, ACEASTA FIIND

de

Diane Harris, Fatma Khaled și Khaleda Rahman

VIN CU AUTOBUZUL, TRENUL, MAŞINA şi pe jos, între 100.000 şi 200.000 sau mai mult pe zi, suportând temperaturi deseori sub limita îngheţului şi aşteptând şi 60 de ore pentru a trece graniţa. Ucrainenii care fug de haosul şi măcelul invaziei ruse inundă statele vecine: Polonia, Ungaria, România, Moldova şi Slovacia, unii căutând să rămână, iar alţii în drum spre destinaţii mai îndepărtate, în număr nemaivăzut de zeci de ani.

Până la sfârşitul primei săptămâni de război, peste un milion de locuitori ai Ucrainei şi-au părăsit casele în căutarea unui refugiu sigur în afara graniţelor sale, iar Naţiunile Unite estimează că numărul acestora va depăşi 4 milioane în lunile următoare.

„În acest ritm, situaţia pare să devină cea mai mare criză a refugiaţilor din Europa din acest secol", spune purtătorul de cuvânt al agenţiei ONU pentru refugiaţi, Shabia Mantoo.

Înaltul Comisar ONU pentru Refugiaţi, Filippo Grandi, este de acord, spunând într-o sesiune recentă de urgenţă a Consiliului de Securitate al ONU: „Am lucrat în crizele refugiaţilor timp de aproape 40 de ani şi rareori am văzut un exod atât de incredibil de rapid de oameni — cel mai mare, cu siguranţă, în interiorul Europei, de la războaiele balcanice".

Cel puţin pentru moment, refugiaţii au fost în mare parte primiţi cu căldură de ţările în care au intrat, atât de guverne, cât şi de cetăţenii de rând, cu ceea ce Grandi numeşte „acte extraordinare de umanitate şi bunătate".

Uniunea Europeană a declarat că naţiunile sale membre sunt deschise şi dornice să găzduiască ucrainenii care doresc să scape de violenţa de acasă şi este gata să invoce, pentru prima dată în istoria sa, o directivă care va permite refugiaţilor să rămână şi să lucreze în ţările UE timp de până la trei ani.

„Aceasta este o situaţie în care am putea avea milioane de oameni pe teritoriul nostru şi trebuie să ne asigurăm că au protecţia corespunzătoare şi drepturile corespunzătoare", a declarat Ylva Johansson, comisarul european pentru Afaceri Interne, pentru Euronews.

„Cei mai mulţi ucraineni vin acum cu paşapoarte care le oferă intrarea fără viză pentru 90 de zile. Dar trebuie să ne pregătim pentru ziua 91".

Cu un aflux brusc de refugiaţi de această amploare, tensiunea este inevitabilă, iar unele semne ale acesteia sunt deja evidente. În primul rând, sunt din ce în ce mai multe rapoarte despre tratamentul inechitabil al refugiaţilor de culoare, dintre care mulţi se confruntă cu respingere şi discriminare în comparaţie cu „ucrainenii albi" în drum spre şi la punctele de trecere a frontierei. Între timp, provocările umanitare imediate sunt copleşitoare, în timp ce ţările gazdă încearcă să descopere cum să ofere îngrijire medicală, hrană, locuinţe, educaţie şi securitate pentru sute de mii şi, în cele din urmă, milioane de persoane strămutate pentru o perioadă de timp necunoscută. Slovacia, ţară în care au intrat peste 90.000 de ucraineni în prima săptămână de război, a declarat deja stare de urgenţă.

„Nu reuşim decât să satisfacem nevoi de suprafaţă", a spus Grandi într-o declaraţie adresată Consiliului de Securitate al ONU, vorbind atât despre refugiaţi, cât şi despre cei care se află încă în ţară, dintre care mulţi s-au mutat pentru a evita atacurile armatei ruse. „Situaţia se mişcă atât de repede, iar nivelurile de risc sunt atât de mari până acum, încât este imposibil ca organizaţiile umanitare să distribuie în mod sistematic ajutorul de care ucrainenii au nevoie disperată".

Pe termen lung, există şi îngrijorări în special că o astfel de mişcare masivă de oameni, nemaivăzută în Europa după Al Doilea Război Mondial, ar putea pune serioase probleme economice şi politice în ţările gazdă, punând sub presiune locurile de muncă şi resursele şi provocând o reacţie împotriva celor nou-veniţi. „Nu ar trebui să fim naivi", a spus Johansson pentru Euronews. „Milioane şi mili-

Încotro s-au îndreptat refugiaţii ucraineni

SURSA: UNHCR; la 3 martie 2022

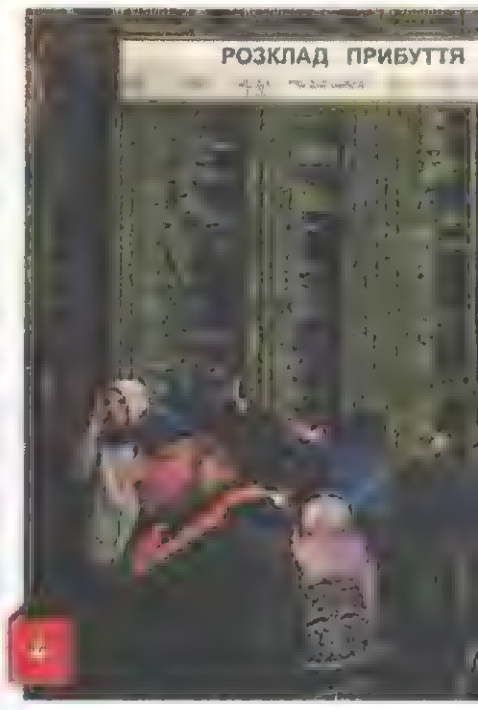

Dacă estimările

FOTO: 01: PAVLO PALAMARCHUK/GETTY; 02: MICHAL CIZEK/AFP/GETTY; 03: ANDREI PUNGOVSCHI/BLOOMBERG/GETTY; 04: CHRIS MCGRATH/GETTY; 05: ALEJANDRO MARTINEZ VELEZ/GETTY; 06-07: ETHAN SWOPE/BLOOMBERG/GETTY; 08: ALEJANDRO MARTINEZ VELEZ/GETTY; 09: ANDREI PUNGOVSCHI/BLOOMBERG/GETTY; MAP: NEWSWEEK

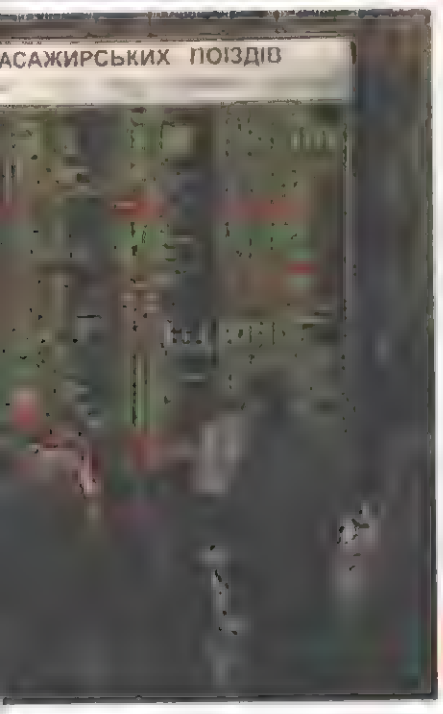

...se dovedesc corecte, **APROXIMATIV 10 LA SUTĂ** din populație ar putea părăsi Ucraina în următoarele săptămâni și luni.

REFUGIAȚI PE DRUM. 1. Copiii merg alături de un șir de mașini lung de 19 kilometri care așteaptă să treacă granița dintre Ucraina și Polonia. 2. Ucraineni solicită permise de ședere pentru străini la sediul poliției din Praga, Republica Cehă. 3. Un copil strămutat se îmbarcă într-un feribot către România din regiunea Odesa, Ucraina. 4. Îndreptându-se spre Polonia, oamenii se înghesuie în gara din Kiev. 5. Un moment emoționant, doi oameni se îmbrățișează la punctul de trecere a frontierei Medika din Polonia 6. Mulțimile așteaptă să se îmbarce într-un tren către garanția Lvov-Holovni în Polonia... 7. ...și își privesc vechea viață dispărând, de la fereastră, în timp ce începe călătoria spre necunoscut. 8. Călători obosiți din Ucraina se odihnesc într-un centru comercial din Milni, Polonia, transformat într-un centru temporar de primire pentru refugiați. 9. Animalele de companie pot fi și ele refugiate: pisicile aparținând ucrainenilor strămutați călătoresc cu duba veterinară după ce au traversat România.

oane de refugiaţi ucraineni vor constitui, desigur, o provocare pentru societăţile noastre".

După cum a avertizat ambasadorul SUA la Naţiunile Unite, Linda Thomas-Greenfield, discutând despre criza refugiaţilor care se profilează în faţa Adunării Generale a ONU: „Valurile de suferinţă pe care le va provoca acest război sunt de neconceput".

Cum se vede de la graniță

Exodul în masă din Ucraina – estimările sugerează că aproximativ 10% din populaţie ar putea părăsi ţara în următoarele săptămâni şi luni – este posibil datorită unui acord cu Uniunea Europeană care permite ucrainenilor intrarea fără viză în ţările membre ale UE şi şederea până la trei luni. În situaţia actuală, totuşi, acea facilitate teoretică de mişcare a dus la un blocaj uriaş la punctele de trecere a frontierei.

Oamenii care fug cu maşinile se confruntă cu ambuteiaje de câteva ore, cu şiruri de maşini care se întind uneori pe zeci de kilometri. Gările de autobuze şi de cale ferată sunt pline. Pe măsură ce se apropie de graniţă, mulţi ucraineni ajung să-şi abandoneze mijlocul de transport şi merg pe jos – adesea, potrivit unui raport AP, cu un copil pe un braţ şi cu valize pe celălalt.

Unii dintre cei care fug spun poveşti îngrozitoare despre evadare. „Situaţia a fost teribilă", a declarat pentru AP Priscillia Vawa Zira, o studentă nigeriană la Medicină care a părăsit Harkovul pentru Ungaria. „Trebuia să fugi mereu, erau explozii în fiecare minut, trebuia să ajungi la buncăr".

Natalia Pivniuk, care a plecat din Lvov în Polonia, a descris mulţimi de oameni care se împingeau pentru a urca la bordul trenurilor din Ucraina. Ea a povestit AP că experienţa a fost „înfricoşătoare şi periculoasă din punct de vedere fizic şi mintal". „Oamenii sunt traumatizaţi".

Întârzierile mari sunt frecvente la graniţă. Ucrainenii care trec în Polonia, care a primit de departe cel mai mare număr de refugiaţi, se confruntă cu aşteptări de până la 60 de ore pe fondul temperaturilor de îngheţ, potrivit UNHCR. În Moldova, durează 24 de ore, iar în România şi 20 de ore. Cetăţenii altor ţări care locuiau în Ucraina s-au confruntat cu dificultăţi şi mai mari şi cu întârzieri mai mari la trecerea graniţelor.

Majoritatea celor care călătoresc sunt femei, copii

UN RĂMAS-BUN TRIST, momente ce au avut loc în toată Ucraina (aici, o femeie într-un tren de evacuare din Kiev). Majoritatea celor care pleacă sunt femei, copii şi persoane în vârstă, deoarece majoritatea bărbaţilor cu vârsta între 18 şi 60 de ani trebuie să rămână şi să lupte în conformitate cu noile cerinţe ale legii marţiale.

„Am lucrat în **CRIZELE REFUGIAȚILOR** de aproape 40 de ani și rar am văzut un atât de incredibil exod de oameni în creștere rapidă".

și adulți în vârstă, deoarece majoritatea bărbaților cu vârste cuprinse între 18 și 60 de ani au acum interdicția de a părăsi Ucraina în temeiul Legii marțiale recent declarate. Jurnalistul independent american Manny Marotta, care a sosit în Ucraina în februarie pentru a acoperi conflictul și a mers timp de 20 de ore pentru a trece în siguranță în Polonia după izbucnirea războiului, spune că patrulele armatei ucrainene la graniță au separat bărbații cu vârsta de înrolare de familiile lor, pentru a-i trimite înapoi acasă pentru a ajuta la apărarea țării. „Copiii nu au înțeles de ce tații lor au fost luați, bărbații au încercat să protesteze, dar au fost duși", spune el. „Un bărbat se certa să rămână cu soția sa, iar soldatul s-a întors către mulțime și a spus: «Uite la lașul ăsta, nu luptă pentru Ucraina», iar mulțimea l-a huiduit și apoi bărbatul a plecat cu soldatul".

De-a lungul granițelor au apărut facilități improvizate pentru procesarea noilor veniți. În unele locuri au fost ridicate corturi pentru a oferi asistență medicală și pentru a procesa actele de azil, împreună cu paturi temporare, astfel încât ucrainenii care călătoresc de ore sau zile lungi să se poată odihni. Trupele au fost, de asemenea, trimise la punctele de control de frontieră cu instrucțiuni pentru a oferi asistență refugiaților, potrivit Reuters.

Pe lângă eforturile autorităților naționale și ale agențiilor umanitare, grupurile locale și voluntari individuali au ieșit, de asemenea, în forță pentru a-i sprijini pe refugiați. În apropierea centrelor de recepție din Polonia, au apărut puncte de colectare pentru a primi obiectele donate, potrivit ReliefWeb, un portal de informații umanitare. În doar câteva zile, facilitățile s-au umplut cu alimente, apă, haine, saci de dormit, pantofi, pături, scutece și produse sanitare pentru cei care sosesc doar cu ceea ce pot duce în mâini.

Chiar dincolo de punctul de graniță din Dorohusk, din Polonia, localnicii oferă călătorii gratuite, ținând în sus pancarte de carton cu întrebarea: „Unde vrei să mergi?" în ucraineană. Aproape de punctul de trecere a frontierei din Medika, o călugăriță pune la dispoziție baterii și cabluri de încărcare pentru telefoane mobile pentru a ajuta refugiații să rămână conectați. Alți voluntari aduc prăjituri.

Unele companii private își intensifică și ele activitățile. Airbnb a anunțat că va oferi locuințe temporare fără costuri pentru până la 100.000 de ucraineni în țările cu un aflux masiv de refugiați. Mulți operatori de tren oferă și ei călătorii gratuite pentru refugiații ucraineni. Între timp, Wizz Air, o companie aeriană maghiară, asigură trecere gratuită din țările de graniță ale Ucrainei, oferind 100.000 de locuri gratuite pentru zborurile care pleacă din Polonia, Slovacia, Ungaria și România în această lună. Transportatorul kazah Air Astana a „repatriat" aproape 300 de cetățeni kazahi din Ucraina fără nicio taxă, potrivit publicației de știri din aviație *Simple Flying*.

Și, într-un efort documentat pe pagina sa de Twitter, bucătarul José Andrés, care a câștigat anul trecut un premiu de 100 de milioane de dolari pentru eforturile sale umanitare de la fondatorul Amazon, Jeff Bezos, ajută la hrănirea refugiaților de la granița dintre Ucraina și Polonia prin intermediul companiei sale non-profit. Refugiaților li se oferă supă, tocană de pui, ceai cald și plăcintă cu mere. Într-un tweet recent în care lăuda toate eforturile de voluntariat pe care el și echipa sa le-au întâlnit la graniță, el a scris: „Pompieri, profesori de școală, studenți care fac tot ce este necesar pentru a aduce confort refugiaților care sosesc tot timpul fără oprire! 24/7 o armată a empatiei și a iubirii!".

Un trecut ca o previziune

În timp ce simpatiile pentru ucrainenii care încearcă să scape de bombele și tancurile rusești sunt în prezent mari, doar timpul va spune cât durează aceste atitudini.

AJUTOR SOLICITAT
Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați, Filippo Grandi (în partea de jos și în partea de sus, care se adresează de la distanță la o sesiune de urgență a Consiliului de Securitate al ONU după invazia rusă), a făcut un apel pentru ajutor umanitar de 1,7 miliarde de dolari: „Nici măcar nu asigurăm nevoile de suprafață ale ucrainenilor".

FOTO: DIEGO HERRERA/GETTY
FOTO DE SUS: FROM TOP: ANGELA WEISS/AFP/GETTY; MICHELE TANTUSSI/GETTY

Serena Parekh, expert în etica privind strămutarea și refugiații la Universitatea Northeastern, avertizează că, dacă nu se menține dialogul în jurul situației dificile a Ucrainei, totul s-ar putea transforma într-un scenariu care s-ar încadra perfect în strategia politică a președintelui rus, Vladimir Putin.

„O criză a refugiaților ar putea fi în beneficiul strategiei lui Putin, scopul său fiind de a destabiliza democrațiile occidentale și de a provoca reacții de dreapta și ascensiunea liderilor autoritari", a spus Parekh pentru *Newsweek*. „Am văzut acest fenomen după criza refugiaților din 2015 din Europa".

În acel moment, Europa a cunoscut cel mai mare val de refugiați pe care l-a văzut de la Al Doilea Război Mondial, în timp ce aproximativ 1,3 milioane de oameni, majoritatea din Siria, au fugit din patriile lor devastate de război pentru a căuta siguranță în Europa. Parekh a remarcat că, la început, pe măsură ce publicul se confrunta cu imagini cu situația refugiaților, simpatia și dorința de a oferi ajutor au fost mari.

Cu timpul, însă, atitudinea s-a schimbat. Pe măsură ce știrile despre devastarea inițială cu care s-a confruntat poporul sirian s-au diminuat, publicul european a început să vadă refugiații ca pe o problemă. Parekh a spus că liderii de dreapta au promovat narațiuni despre sosirile sirienilor ca fiind o povară economică pentru națiunile europene și au amplificat diferențele religioase și culturale.

În timp ce ucrainenii au lucruri în comun cu europenii pe care sirienii nu le au, și anume culoarea pielii și religia, Parekh a spus că există încă loc pentru dezbinare, având în vedere anumite percepții printre europenii de vest că est-europenii sunt săraci, își iau resurse și nu-și împărtășesc cultura, valorile.

Amplificarea acestor teme în politica europeană în 2015, după cum notează Parekh și alți experți, a stimulat o creștere a sentimentelor de dreapta în toată Europa. Dacă același lucru se întâmplă din nou, spune Parekh, ar putea funcționa în avantajul lui Putin.

„Guvernele de dreapta care au apărut în ultimii opt ani și ceva au avut tendințe autoritare, îndepărtându-se de statul de drept, principiile drepturilor omului și tratatele recunoscute internațional", a spus Parekh pentru *Newsweek*. „Subminarea principiilor democrației liberale, cum ar fi statul de drept, alegerile democratice, dreptul internațional, pune mai puțină presiune asupra lui Putin pentru a fi democratic și pentru a respecta statul de drept".

Unii experți, inclusiv Charles Ries și cercetătorul principal în politici Shelly Culberston de la RAND Corporation, avertizează că situația refugiaților ucraineni ar putea afecta politica europeană „la fel de mult sau mai mult decât" criza din 2015.

„În cazul unor mișcări mult mai mari de ucraineni în acest an, impactul politic ar putea fi similar și ar putea întări mișcările de dreapta și naționaliste", au spus Ries și Culberston într-un articol de opinie pentru *Newsweek* publicat cu o săptămână înainte de invazia Rusiei.

„Orice reacție împotriva refugiaților din comunitățile care se confruntă cu fluxuri de migranți ar putea diviza și mai mult membrii NATO – un efect care ar fi binevenit în Rusia și, probabil, ar îmbunătăți de eforturile de dezinformare".

„Au existat multă **SEGREGARE** și rasism. Se pare că există o ierarhie cu ucraineni în primul rând, indienii pe locul doi, africanii la urmă".

ALEJANDRO MARTINEZ VELEZ/GETTY; AKOS STILLER/BLOOMBERG/GETTY

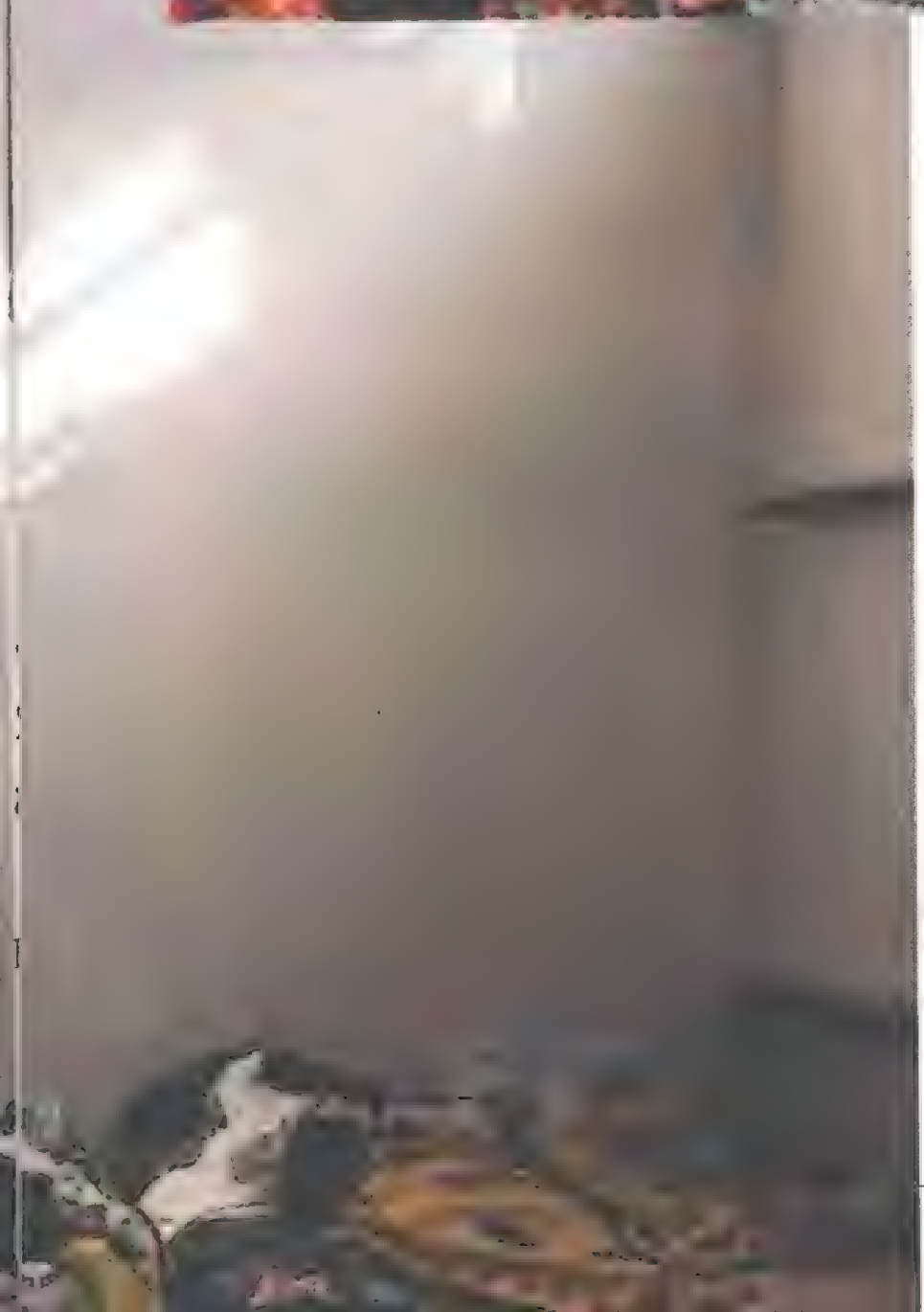

ÎN ÎNTÂMPINAREA PROVOCĂRILOR
De sus: comisarul pentru Afaceri Interne Ylva Johansson a făcut eforturi pentru prelungirea perioadei de azil pentru ucrainenii din țările UE; le ia refugiaților două-trei zile la temperaturi sub zero grade pentru a ajunge în Polonia (aici, oameni care se încălzesc la trecerea Medika); o mamă își leagănă copilul la un adăpost temporar pentru refugiați din Ungaria.

O altă perspectivă

Sunt și refugiați ale căror experiențe diferă de primirea în general călduroasă pe care o primesc ucrainenii la trecerea graniței. Sunt oameni care au trăit, au lucrat sau au studiat în Ucraina, dar nu sunt cetățeni ucraineni. Benjamin Ward, director adjunct pentru Europa și Asia Centrală pentru Human Rights Watch, spune că cetățenii non-ucraineni, inclusiv oameni din Afganistan și India, au poziții juridice mai slabe la granițele europene și ar putea să nu fie primiți la fel de amabil ca ucrainenii care împărtășesc în mare parte cultura și religia similare cu ale europenilor.

Unii imigranți de culoare care locuiau în Ucraina și au încercat să iasă în siguranță la izbucnirea războiului au simțit puternic această divergență. Studenții africani blocați în țară au apelat la rețelele de socializare pentru a documenta obstacolele și ostilitatea cu care s-au confruntat, folosind hashtag-ul #AfricansInUkraine pe Twitter.

Mai multe videoclipuri au devenit virale pe rețelele de socializare, care păreau să arate că persoanelor de culoare li se interzice accesul la trenuri, inclusiv una care a arătat că forțele ucrainene împingeau aparent o fată de culoare dintr-un tren, dar permiteau unei fete albe să urce. Alte videoclipuri au surprins incidente urâte la punctele de trecere ale frontierei unde imigranți africani au rămas blocați, inclusiv un clip care a surprins o femeie de culoare care își hrănea copilul de două luni la temperaturi de îngheț.

Alexander Somto Orah, un student nigerian care a urmat o universitate din Kiev, spune că a suferit „segregare și discriminare" din partea din partea ofițerilor ucrainieni de frontierăîn timp ce încerca să treacă granița în Polonia. Ajuns la Varșovia, a distribuit videoclipuri pe Twitter în care, spune el, ofițeri amenință că vor împușca studenții africani care încearcă să treacă granița. Baricade au fost ridicate la 30 de minute distanță de granița Medika, spune el, separând refugiații după culoare. „Au ținut albii pe o parte și nealbii pe cealaltă, le-au permis albilor să traverseze, iar noi am rămas acolo zile întregi", spune el pentru *Newsweek*. „Am început să protestăm și poliția ne-a amenințat că ne împușcă. După un timp am spart baricadele".

Un alt student le-a spus reporterilor de la BBC că polițiștii de frontieră sunt „atât de lipsiți de inimă... ne-au tratat ca pe niște animale".

Korrine Sky, o studentă la Medicină care a ajuns la granița Ucrainei cu România, a distribuit pe Twitter un videoclip în care un bărbat înconjoară vehiculul în care se deplasa. „Am ajuns la granița actuală, întâm-

În sprijinul cauzei

Indiferent dacă doriți să sprijiniți refugiații ucraineni, să ajutați copiii sau să obțineți provizii esențiale pentru cei care au nevoie, aceste grupuri vă vor ajuta. de KERRI ANNE RENZULLI

IMAGINILE ȘI RAPOARTELE DESPRE situația dificilă a milioane de ucraineni atacați de Rusia, acasă sau care încearcă să evadeze în țările vecine, sunt sfâșietoare. Poate că doriți să ajutați, dar nu sunteți sigur care dintre zecile de organizații caritabile ce oferă ajutor se concentrează pe aspectele crizei pe care doriți să le adresați cel mai mult sau va folosi cât mai bine banii donați. Următoarea listă de organizații nonprofit este un punct de plecare solid. Provenit parțial din recomandările Watchdog Charity Navigator ale organizațiilor caritabile responsabile financiar și transparente implicate în eforturile de ajutorare în Ucraina, fiecare dintre aceste 12 grupuri este înregistrat la Serviciul Fiscal Intern și menține o prezență digitală puternică care vă permite să le evaluați cu ușurință serviciile. În acest fel, puteți avea deplină încredere în donația dvs. și, eventual, puteți solicita o deducere fiscală și pentru generozitatea dvs.

Asistență pentru refugiații ucraineni

➤ UNHCR sau Agenția ONU pentru Refugiați colaborează cu guvernele locale și organizațiile nonprofit din Polonia, Ungaria, Moldova, România și Slovacia pentru a facilita sosirea și îngrijirea refugiaților ucraineni. Organizația nonprofit oferă provizii, precum și informații despre procedurile de azil, consiliere juridică și sprijin psihologic. O donație de 200 de dolari ar putea ajuta opt persoane cu consiliere juridică, spune agenția.

➤ Fondul de ameliorare a crizelor din Ucraina de la GlobalGiving ajută, de asemenea, la furnizarea de adăpost, hrană și apă curată refugiaților, precum și sprijin medical și psihosocial și asistență economică.

➤ World Central Kitchen își propune să asigure hrana pentru refugiații ucraineni. Organizația nonprofit pregătește mâncăruri calde în mai multe locații de-a lungul graniței dintre Ucraina și Polonia și, de asemenea, sprijină restaurantele locale care pregătesc mese în orașele ucrainene Odesa și Lvov. WCK intenționează să extindă serviciile și în Moldova, Slovacia și Ungaria.

➤ Comitetul Internațional de Salvare a ajutat oamenii afectați de crizele umanitare din 1933. Liderii organizației nonprofit au lucrat cu organizațiile nonprofit locale și guvernamentale din Polonia pentru a se pregăti pentru afluxul de refugiați ucraineni și pentru a oferi sprijin și provizii suplimentare. Organizația spune că o donație de 107 USD oferă o trusă de supraviețuire pentru refugiați pentru o familie, care include materiale pentru adăpost și miniaragaz.

➤ Global Empowerment Mission administrează un centru de primire pentru refugiații ucraineni la granița dintre Polonia și Ucraina. Folosește donații pentru a oferi refugiaților lucruri de primă necesitate, cum ar fi apă și hrană, plătind, de asemenea, zboruri și bilete de tren pentru a-i reloca pe cei cu familia sau prietenii în alte țări.

Ajutor pentru copiii afectați de război

➤ UNICEF ajută la îngrijirea copiilor din țară prin furnizarea de apă potabilă, îngrijire medicală, educație și protecție. Asta în plus față de sprijinirea a 10 echipe mobile care oferă îngrijire psihosocială copiilor care suferă abuzuri, separare de familie și violență bazată pe gen.

➤ Fondul Salvați Copiii pentru Criza din Ucraina oferă copiilor și familiilor alimente, apă, truse de igienă, asistență în numerar și sprijin psihosocial. Organizația internațională nonprofit spune că 85 la sută din fiecare dolar donat merge direct pentru a ajuta copiii aflați în nevoie.

FOTO: BEATA ZAWRZEL/GETTY

MÂNĂ DE AJUTOR
Voluntarii descarcă donații pentru a ajuta refugiații ucraineni la o școală din Kroscienko, Polonia

Alimente și consumabile medicale

➤ United Help Ukraine este o organizație nonprofit condusă 100% de voluntari, care colectează și distribuie donații, rechizite medicale și alimente oamenilor din Ucraina, precum și celor care au fugit în țările vecine. De asemenea, ajută familiile soldaților ucraineni decedați. Până acum a strâns mai mult de 1 milion de dolari de la începutul invaziei Rusiei, dar spune că există încă o mare nevoie.

➤ CARE, o organizație umanitară internațională care funcționează de mai bine de 75 de ani, a creat un Fond de criză ucrainean de urgență pentru a oferi pentru 4 milioane de oameni din țară ajutor imediat, alimente, apă, truse de igienă și asistență în numerar. Organizația de caritate notează că se va concentra cel mai mult pe asistarea femeilor, fetelor, familiilor și persoanelor în vârstă.

➤ International Medical Corps și-a îndreptat atenția și asupra Ucrainei. Organizația umanitară globală lucrează pentru a-și extinde eforturile în țară și în țările vecine pentru a oferi comunităților afectate servicii de sănătate primare și de urgență, sănătate mintală și sprijin psihosocial, precum și servicii de răspuns la violența de gen.

➤ Sunflower of Peace oferă medicamente, instrumente medicale și rucsacuri de prim ajutor paramedicilor și medicilor care operează în Ucraina. Fiecare rucsac conține suficiente materiale medicale tactice, cum ar fi bandaje și medicamente antihemoragice precum Quikclot și Celox, pentru cinci până la 10 persoane.

➤ Razom, care înseamnă „împreună" în ucraineană, a devenit o organizație nonprofit în 2014 pentru a ajuta ucrainenii după anexarea Crimeii de către Rusia. Acum strânge donații pentru a procura și trimite materiale medicale necesare urgent, cum ar fi garouri, tifon și telefoanele prin satelit către spitalele ucrainene și medici. N

pinând unele amenințări cu violență din partea unor ucraineni care nu cred că ar trebui să intrăm", a scris ea. Într-un flux live pe Instagram, Sky a spus: „Au existat multă segregare și rasism din partea oamenilor care au reușit să ajungă efectiv la controlul pașapoartelor. Se pare că există o ierarhie a ucrainenilor în primul rând, a indienilor în al doilea rând, a africanilor în ultimul rând".

Ucraina găzduiește zeci de mii de studenți africani care studiază medicina, inginerie și alte discipline la prețuri accesibile.

Pe Twitter, activistul Shaun King a raportat că nu numai oamenii de culoare se confruntă cu discriminarea la punctele de trecere a frontierei. „Nu doar africanii au probleme cu trecerea, ci TOȚI imigranții de culoare, inclusiv indienii, latinii, arabii", a scris King, citând conversații cu oameni din toată Ucraina. „Imigranții europeni trec ușor".

Într-un alt tweet, King a scris: „Pentru a fi clar, oficialii guvernamentali din Polonia, Bulgaria, Ungaria spun că îi vor primi pe toți oamenii care trec din Ucraina, dar acele declarații sunt doar politice, încă nu au fost implementate la granițe. Fiecare graniță, astăzi, are încă incidente urâte de rasism".

Ce ar ajuta

Experții notează că, la doar o săptămână de la fuga masivă a ucrainenilor din țara lor, este prea devreme pentru a face declarații cu privire la impactul economic și politic pe termen lung sau pentru a evalua eficiența eforturilor de a ajuta refugiații – sau chiar, poate, pentru a considera situația o criză.

John Borneman, profesor de antropologie la Universitatea Princeton, care a studiat modul în care refugiații sirieni din Germania s-au adaptat la noul lor mediu în 2015, se numără printre cei care consideră că descrierea predominantă a situației este nejustificat de alarmistă. „Nu este o criză și, dacă da, doar pentru ucrainenii care fug", a spus el pentru *Newsweek*. „Cu siguranță nu este o criză pentru națiunile primitoare în care încorporarea refugiaților va fi oarecum distribuită".

Borneman subliniază că îngrijorarea cu situația refugiaților sirieni, catalogată inițial ca o criză, a dispărut în timp, contrazicând predicțiile experților. Dar punctul său de vedere asupra Ucrainei îl face în prezent un fel de lup singuratic, iar preocupările profunde cu privire la capacitatea țărilor europene de a absorbi, de a adăposti, de a hrăni, de a oferi tratament și provizii medicale și, poate, în timp, locuri de muncă refugiaților, sunt reale.

Experții sunt de acord că dezvăluirea acestor probleme cât mai repede posibil este esențială pentru

MÂNCARE CALDĂ
De sus: bucătarul José Andrés de la organizația nonprofit World Central Kitchen a ajutat la hrănirea refugiaților de la granița dintre Ucraina și Polonia; voluntarii oferă băuturi și gustări într-o tabără temporară pentru refugiații ucraineni din Przemisl, Polonia.

atenuarea eventualelor tensiuni din Europa și pentru a obține asistența necesară ucrainenilor care solicită în prezent azil și milioanelor care se așteaptă să li se alăture în următoarele câteva luni. Un raport al ReliefWeb notează că este important ca factorii de decizie din UE să demonstreze că pot gestiona situația refugiaților, elaborând un plan care să includă un sistem de gestionare și control al sosirilor, evitând „scenele haotice de frontieră". Raportul spune: „Aceste scene de haos și management defectuos au alimentat o listă tot mai mare de poziții reactive și restrictive privind protecția umanitară și migrația în bloc în ultimele luni".

Ries și Culberston de la RAND sugerează că un pas pe care membrii UE și NATO l-ar putea face pentru a ajuta la gestionarea situației este adoptarea de planuri naționale care sunt deja în vigoare pentru dezastrele naturale, cum ar fi inundațiile. Un exemplu ar putea fi recenta declarație de urgență națională a Slovaciei, care a facilitat noi cheltuieli de 14,5 milioane de dolari pentru infrastructura de frontieră și pentru finalizarea facilităților de azil, potrivit *The Washington Post*.

De asemenea, util: planul UE de a activa o directivă, în vigoare, dar nefolosită înainte, pentru a ajuta statele membre să gestioneze și să partajeze colectiv cererile tuturor cetățenilor ucraineni care sunt așteptați să intre în bloc. De asemenea, planul ar acorda ucrainenilor rezidență permanentă și acces la locuință, muncă, îngrijire medicală și educație pentru cel puțin un an. Dacă războiul continuă și se consideră că nu este sigur pentru refugiați să se întoarcă în Ucraina, aceștia ar putea solicita azil pentru încă doi ani.

Cu toate acestea, refugiații care nu au cetățenia ucraineană sau dreptul de a locui permanent în UE, cum ar fi studenții internaționali, nu vor fi acoperiți de lege. În schimb, UE va ajuta oamenii să se întoarcă în țările lor de origine.

Având în vedere că o criză a refugiaților care implică milioane de oameni va împovăra în mod inevitabil organizațiile de ajutor intern, strângerea de fonduri suplimentare pentru a acoperi costurile ridicate și în creștere ale asistenței umanitare este, de asemenea, esențială. În acest scop, UNHRC a cerut un ajutor de 1,7 miliarde de dolari pentru Ucraina, cu 1,1 miliarde de dolari alocați pentru ajutor în interiorul țării, iar restul pentru sprijinirea refugiaților ucraineni din țările vecine.

„Deși am observat o solidaritate și ospitalitate extraordinară din partea țărilor vecine în primirea refugiaților, inclusiv din partea comunităților locale și a cetățenilor privați, va fi nevoie de mult mai mult sprijin pentru a-i ajuta și proteja", a declarat Grandi de la UNHRC.

Eforturile de a-i ajuta pe ucraineni să se asimileze pe termen lung vor constitui, de asemenea, un factor-cheie. În timp ce întoarcerea acasă este de obicei scopul persoanelor care solicită azil temporar, un studiu recent RAND a constatat că la 10 ani după încheierea unui conflict, mai puțin de o treime dintre refugiați s-au întors în țara de origine.

Asta sugerează că milioane de refugiați ucraineni vor ajunge probabil să fie rezidenți permanenți ai noilor țări gazdă, indiferent dacă aceasta este intenția lor actuală sau nu. Dacă da, normalizarea traiului împreună, mai degrabă decât în limbo, s-ar putea dovedi a fi cea mai importantă provocare la care atât refugiații, cât și țările care oferă refugiu trebuie să facă față.

➢ *Reportaje de Jon Jackson, Emma Mayer, Alex J. Rouhandeh, Zoe Strozewski și Katie Wermus.*

FOTO: ÎN SENS INVERS ACELOR DE CEAS, DIN STÂNGA SUS: PAUL MORIGI/GETTY; SPENCER PLATT/GETTY; DOMINIKA ZARZYCKA/GETTY; E

La zece ani după încheierea unui conflict, **MAI PUȚIN DE O TREIME** dintre refugiați s-au întors acasă, a constatat un studiu RAND.

În timpul ultimei crize a refugiaților din Europa din 2015, peste un milion de oameni au sosit din Siria, Irak și Afganistan, sperând să scape de războiul de acasă. Aici, migranții își fac drumul cu pluta către Grecia, principala rută de tranzit către UE.

UNELTELE MOS

Activitatea a 11 formațiuni politice a fost suspendată în Ucraina după invazia rusă în această țară.

DUPĂ DEBUTUL INVAZIEI RUSEȘTI ÎN UCRAINA, unsprezece partide politice ucrainene au fost suspendate din cauza legăturilor cu Rusia. Consiliul de Securitate Națională și Apărare a Țării a luat decizia de a le interzice acestor formațiuni orice activitate politică.

Cele 11 partide de opoziție sunt: Platforma Opoziției pentru Viață, Partidul lui Sharii, Nashi (Al Nostru), Blocul de Opoziție, Opoziția de Stânga, Uniunea Forțelor de Stânga, Derzhava (Statul), Partidul Progresist Socialist din Ucraina, Partidul Socialist din Ucraina, Partidul Socialiștilor și Blocul Volodimir Saldo.

„Consiliul de Securitate și Apărare a Țării a decis, având în vedere războiul de anvergură declanșat de Rusia și legăturile politice pe care o serie de structuri politice le au cu acest stat, să suspende orice activitate a unui număr de partide politice pentru perioada legii marțiale", a spus președintele Volodimir Zelenski, într-un mesaj video adresat națiunii.

Liderul ucrainean a semnat și un decret care unește toate canalele naționale de televiziune într-o singură platformă, invocând importanța unei „politici unificate de informare", conform aceleiași legii marțiale.

Cine sunt partidele suspendate și care sunt motivele

Derzhava (Statul)

Derzhava este un partid politic înființat la sfârșitul anului 1999. El a format o coaliție cu Partidul Progresist Socialist al Ucrainei după Revoluția Portocalie. Fosta denumire a partidului este Rusia Edina (Rusia Unită), similară cu a partidului lui Vladimir Putin, pentru a simboliza puternica legătură dintre cele două formațiuni.

Nashi (Al Nostru)

Partidul Nashi (Al Nostru) este condus de Evghen Muraiev și este al doilea ca mărime dintre cele 11 partide politice suspendate în Ucraina. Recent, Marea Britanie a acuzat Rusia că vrea să instaleze un lider pro-rus la conducerea Ucrainei. Unul dintre numele luate în considerare de Rusia este Evgheni Muraev, lucru negat de Moscova.

Agenția Reuters i-a făcut un profil tânărului politician. Născut în 1976 în orașul Harkov, lângă granița cu Rusia, Evgheni Muraev este unul dintre politicienii care fac opoziție conducerii pro-occidentale care a preluat puterea după protestele Euromaidan din 2014.

El și-a început cariera politică în Harkov, ca aliat al fostului președinte Viktor Ianukovici, care a fugit în Rusia după Euromaidan. Între 2014 și 2019 a fost parlamentar. Mai întâi în formațiunea Blocul Opoziției, partid format din rămășițele Partidului Regiunilor al lui Ianukovici, susținut de Moscova.

În 2018, a lansat un nou partid, Nashi (Al Nostru). Muraev s-a înscris la alegerile prezidențiale din 2019, dar s-a retras din cursă înainte de vot.

Muraev promovează idei apropiate de discursul Rusiei în privința Ucrainei, scrie Reuters. El consideră că protestele Euromaidan au fost o lovitură de stat sprijinită de Occident.

Anul trecut, s-a referit la războiul din Donbas, din estul Ucrainei, ca la un conflict intern între guvern și rebeli, spre deosebire de Ucraina și Occident, care îl văd ca un conflict între Ucraina și forțe sprijinite de Rusia.

Tot anul trecut, Muraev a declarat că președintele ucrainean Volodimir Zelenski este controlat de Occident și a sugerat, la fel ca Rusia, că Ucraina ar putea încerca să recucerească prin forță teritoriile ocupate de separatiștii sprijiniți de Rusia. Kievul a respins un asemenea plan. El deține televiziunea cu același nume cu al partidului, Nashi (Al Nostru), care a început să emită în noiembrie 2018 și care a fost interzisă în 2022. El a mai deținut o televiziune de știri, NewsOne, interzisă în 2021.

Potrivit unui sondaj realizat în decembrie 2021 de centrul de reflecție Razumkov, el s-ar clasa pe locul al șaptelea în rândul potențialilor candidați la alegerile prezi-

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

LEGE MARȚIALĂ
Interzicerea vocilor favorabile lui Vladimir Putin în Ucraina a fost un obiectiv principal al structurilor de securitate ale acestei țări.

VOLODIMIR ZELENSKI a semnat și un decret prin care unește toate canalele naționale de televiziune într-o singură platformă, motivând prin nevoia unei „politici unificate de informare".

denţiale din 2024, cu o susținere de 6,3%. Un alt sondaj făcut de institutul Rating îl plasează pe locul cinci.

În 2017, în declarația de avere depusă ca parlamentar, Muraev a declarat că deține 2 milioane de dolari, 1 milion de euro și 1 milion de hrivne (moneda ucraineană), care valorează circa 460.000 de dolari.

Blocul de Opoziție

Blocul de Opoziție a fost înființat de oligarhii ucraineni Rinat Ahmetov, Dmitro Firtaș și Iuri Boico. Din partid s-au desprins alte două alte partide: Blocul de Opoziție – Partidul pentru Pace și Dezvoltare, condus de Evgheni Muraiev și susținut de oligarhii Boris Kolesnikov și Vadim Novinski, și, respectiv Platforma de Opoziție – Pentru Viață, condusă de oligarhul Iuri Boico și Serghei Liovocikin, implicat în legăturile consultantului american al lui Trump, Paul Manafort, cu agentul GRU Konstantin Klimnik.

Platforma de Opoziție – Pentru Viață

Partidul de Opoziție - Pentru Viață este cel mai mare dintre partidele suspendate în Ucraina (are 44 de locuri în Parlamentul ucrainean, care numără în total 450 de locuri).

Este condus de oligarhul Viktor Medvedciuk, născut în Rusia, aflat în relații extrem de apropiate cu liderul de la Kremlin. Vladimir Putin este naşul fiicei lui Medveciuk.

În 2021, acesta a fost acuzat de trădare, mai precis că a susținut forțele separatiste, și pus în arest la domiciliu în complexul său de la nord de Kiev, o decizie care a înfuriat Moscova. Medvedciuk a scăpat de arest la trei zile după ce Rusia a invadat Ucraina, potrivit guvernului ucrainean, iar locul în care se află în prezent este momentan necunoscut.

Potrivit revistei *Newsweek*, dacă Vladimir Putin preia controlul complet asupra Ucrainei, Viktor Medvedciuk este liderul pe care va dori să-l instaleze în fruntea acestei țări.

Viktor Medvedciuk a fost multă vreme un susținător al forțelor separatiste pro-ruse din estul Ucrainei. În calitate de președinte al partidului „Platforma de Opoziție – Pentru viață" din Ucraina, Medvedchuk a fost un jucător cheie în mișcările politice pro-ruse.

Poziţiile sale pro-ruse, combinate cu poziţiile sale anti-europene şi anti-occidentale, îl fac un candidat atractiv pentru un guvern rus care caută să reducă influența NATO.

Implicarea lui Medvedciuk în proiecte petroliere și relaţiile sale stabilite cu cei mai proeminenți oameni de afaceri ruși i-ar permite să lege și mai mult economia Ucrainei de cea a Rusiei.

Oligarhul a deținut trei posturi de televiziune care au fost închise anul trecut de actualul președinte ucrainean Volodimir Zelenski.

Partidul lui Sharii (PSh)

A fost înființat de blogerul Anatoli Sharii, acuzat în 2021 de înaltă trădare în urma unei anchete declanșate de Serviciul de Securitate al Ucrainei (SBU).

Potrivit anchetatorilor, Sharii a desfășurat activități ilegale în detrimentul securității naționale a țării în sfera informațională. SBU a precizat că are motive să creadă că Sharii a acționat la ordinele structurilor străine.

„Vorbim despre incitarea la ură națională, rasială sau religioasă, umilirea onoarei și demnității naționale etc. Dovezile anchetei au fost confirmate de o serie de studii de specialitate care au stabilit că există faptele activităților sale subversive împotriva Ucrainei", a precizat SBU.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

Astfel, în 2012, prin intermediul rețelelor de socializare, media electronică și canalelor de televiziune rusești, Sharii a asistat structurile de stat și neguvernamentale ale Federației Ruse în desfășurarea de operațiuni speciale de informare.

El a fost implicat în special în discreditarea politicii de stat a Ucrainei, a difuzat în mod deliberat și intenționat informații manipulatoare, distorsionate despre inițiativele guvernamentale și evenimentele din Donbas, pentru a agrava și a destabiliza situația socio-politică și socio-economică, a incita conflicte interetnice și interconfesionale.

Partidul Progresist Socialist din Ucraina

Este un partid bolșevic condus de Natalia Vitrenko, membră a Uniunii Tineretului Eurasiatic, înființată de ideologul rus Alexandr Dughin. Cele două partide sunt afiliate și cu Frontul Poporul Întregii Rusii, coaliția care îl susține pe Putin.

Doctor în științe economice, Natalia Vitrenko (n. 1951) a condus în trecut „Blocul Popular de Opoziție", care a câștigat 2,93% la alegerile parlamentare din 2006. Ea a fost atunci principala reprezentantă a anti-occidentalismului radical din Ucraina și a fost cunoscută pentru opiniile ei pro-ruse, precum și pentru invectivele frecvente împotriva politicienilor ucraineni pe care ea îi numește în mod regulat „fasciști".

În 2004-2006, Vitrenko a fost cooptată în Mișcarea Eurasianistă Internațională cu sediul la Moscova și în Uniunea Eurasianistă a Tineretului.

Aceste structuri au fost o reacție la Revoluția Portocalie din Ucraina, conduse și dedicate în întregime ideilor notoriului publicist rus și doctor în științe politice, Aleksandr Dugin (n. 1962).

Partidul Socialist din Ucraina

Partid format de foști membri ai Partidului Comunist din Ucraina în 1991, atunci când acesta a fost interzis. Condus de Ilia Kiva, fost deputat în Rada Supremă (Parlamentul ucrainean), funcție din care a fost demis în urma comentariilor făcute în favoarea Rusiei după invazia din 2022.

El a spus, printre altele: „Poporul ucrainean are nevoie de eliberare", „Ucrainenii, bielorușii, rușii sunt același popor", „Ucraina a fost înrobită și îngenuncheată de Vest, impregnată cu nazism și nu are niciun viitor". Kiva a fost pus sub învinuire de Procuratura Generală pentru înaltă trădare, propagandă rusească de război și posesie ilegală de arme.

Uniunea Forțelor de Stânga

Partidul este condus de Vasil Volha. Acesta a fost reținut sub acuzația de luare de mită, pe 19 iulie 2011 și, după doar două luni, a fost pus sub acuzare pentru delapidare. A fost condamnat la 5 ani de închisoare, pe 24 septembrie 2012.

Blocul „Volodimir Saldo"

Este partidul fostului primar al orașului Herson, Volodimir Saldo, fost deputat, care a fost deja suspectat de colaborare cu Armata rusă și de încercarea de a organiza o administrație de ocupație în oraș.

Partidele interzise anterior în Ucraina

- Partidul Comunist din Ucraina (Uniunea Sovietică) – interzis în 1991
- Partidul Comunist din Republica Populară Donețk
- Partidul Comunist din Ucraina (reînnoit) - interzis în 2015
- Partidul Comunist al Muncitorilor și Țăranilor – interzis în 2015
- Mișcarea Socială Republica Donețk.

Ce prevede legea românească

În România, „pot funcționa ca partide politice numai asociațiile cu caracter politic, constituite potrivit legii, și care militează pentru respectarea suveranității naționale, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale, a ordinii de drept și a principiilor democrației constituționale".

Iată ce prevede articolul 3 din Legea nr. 14 din 9 ianuarie 2003 a partidelor politice (republicată în 2015):

„Sunt interzise partidele politice care, prin statutul, programele, propaganda de idei ori prin alte activități pe care le organizează, încalcă prevederile art. 30 alin. (7), art. 40 alin. (2) sau (4) din Constituția României".

Potrivit art. 30, „sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri".

De asemenea, art. 40, alin. 2, prevede că: „Partidele sau organizațiile care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept ori a suveranității, a integrității sau a independenței României sunt neconstituționale". Alin. 4 adaugă: „Asociațiile cu caracter secret sunt interzise". De asemenea, „partidele politice nu pot organiza activități militare sau paramilitare și nici alte

ÎNDOCTRINARE
Viktor Medvedciuk (sus), Evghen Muraiev (stânga jos) și Anatoli Sharii au subminat în mod constant securitatea națională a Ucrainei prin propagarea mesajelor propagandei rusești.

COMISIA DE
recomandă in
dizolvarea part
doar în c
folosesc violența
și îndeamnă
ordinii c
subminând drep
garantate d

A VENEȚIA
erzicerea sau
idelor politice
zul celor care
a scop politic
a răsturnarea
nstituționale,
uri și libertăți
e Constituție.

FOTO. GULLIVER / GETTY IMAGES. WIKIPEDIA

activități interzise de lege". Aceeași Lege 14 din 9 ianuarie 2003 a partidelor politice (republicată în 2015) stabilește:

„Art. 45

(1) Un partid politic se dizolvă pe cale judecătorească în următoarele condiții:

a) când se constată încălcarea prevederilor art. 30 alin. (7) și ale art. 40 alin. (2) și (4) din Constituția României, republicată, de către Curtea Constituțională, precum și ale art. 3 alin. (3) și (4) din prezenta lege;

b) când scopul sau activitatea partidului politic a devenit ilicită ori contrară ordinii publice;

c) când realizarea scopului partidului politic este urmărită prin mijloace ilicite sau contrare ordinii publice;

d) când partidul urmărește alt scop decât cel care rezultă din statutul și programul politic ale acestuia;

e) ca urmare a inactivității constatate de Tribunalul București conform art. 46 alin. (1);

f) ca urmare a aplicării art. 26". (acest articol se referă la neîndeplinirea condițiilor legale de înregistrare a unui partid politic).

Recomandările Comisiei de la Veneția

În legătură cu suspendarea sau interzicerea unor partide politice, Comisia de la Veneția a adoptat o serie de recomandări:

1. Statele ar trebui să recunoască că fiecare are dreptul de a se asocia liber în politică. Acest drept include libertatea de a avea opinii politice, de a primi și de a transmite informații fără intervenția unei autorități publice și indiferent de frontiere.

2. Orice limitări ale exercitării drepturilor fundamentale ale omului mai sus menționate prin activitatea partidelor politice trebuie să fie în concordanță cu prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și alte tratate internaționale, în vremuri normale, precum și în situații de urgență.

3. Interzicerea sau dizolvarea silită a partidelor politice poate fi justificată numai în cazul partidelor care susțin folosirea violenței sau folosesc violența ca scop politic, îndeamnă la răsturnarea ordinii constituționale democratice, subminând astfel drepturi și libertăți garantate de constituție.

4. Un partid politic în ansamblu nu poate fi considerat responsabil pentru comportamentul membrilor săi, în cadrul activităților politice/publice și de partid.

5. Interzicerea sau dizolvarea partidelor politice ca o activitate de anvergură deosebită este o măsură ce trebuie utilizată cu cea mai mare reținere. Înainte de a se adresa organelor judiciare pentru a interzice sau a dizolva un partid, guvernul sau alte organe ale statului ar trebui să evalueze, având în vedere situația țării în cauză, dacă partidul respectiv reprezintă cu adevărat un pericol pentru ordinea politică liberă și democratică sau pentru drepturile persoanelor și dacă alte măsuri mai puțin radicale ar putea împiedica sau elimina acest pericol.

6. O măsură legală de interzicere sau desființare a unui partid politic se va aplica în urma unei sentințe judecătorești de neconstituționalitate și va fi considerată de natură excepțională și guvernată de principiul proporționalității. Orice astfel de măsură trebuie să se bazeze pe dovezi suficiente că partidul însuși, și nu doar membrii individuali, urmăresc obiective politice folosind sau pregătindu-se să folosească mijloace neconstituționale.

7. Interzicerea sau dizolvarea unui partid politic ar trebui să fie decisă de către Curtea Constituțională sau alt organ judiciar adecvat într-o procedură care oferă toate garanțiile de proces echitabil, deschidere și un proces echitabil.

TRAIESTE MOMENTUL
În ultimele câteva decenii, ruși bogați au făcut achiziții imobiliare atât de spectaculoase, încât inevitabil au apărut în ziare. Acea notorietate revine să-i bântuie.

BUSINESS

Oligarhii ruși au ocupat Manhattan-ul

Povestea modului în care un mic grup de ruși fabulos de bogați a spălat miliarde în apartamentele de lux din New York și cum federalii i-au pus acum sub urmărire.

Invazia Ucrainei de către Rusia a adus în lumina reflectoarelor un mic grup de ruși fabulos de bogați, cu legături cu președintele Vladimir Putin. Mulți dintre acești așa-numiți oligarhi au adunat o mare bogăție prin însușirea de bunuri ale statului după prăbușirea Uniunii Sovietice la începutul anilor 1990. Unii au jucat un rol în ascensiunea lui Putin la președinție în 2000, deși ulterior le-a redus influența asupra politicii, permițându-le în același timp să prospere. Ei au continuat să facă acest lucru, în ciuda sancțiunilor impuse când Rusia a anexat Crimeea în 2014. Însă invazia Rusiei în Ucraina a declanșat condamnarea lui Putin și i-a transformat prietenii bogați în paria. SUA, Europa și alții au promis că le vor îngheța conturile bancare și le vor sechestra iahturile fabulos echipate și alte bunuri imobiliare cu prețuri fantastice – multe dintre acestea aruncă o umbră lungă asupra orașului New York, așa cum documentează în cartea sa colaboratorul *Newsweek* Adam Piore, *The New Kings of New York*: renegați, moguli, jucători de noroc și refacerea celui mai faimos cartier din lume (The Real Deal, mai). În această adaptare, el povestește cum oligarhii au remodelat orizontul orașului și cum autoritățile americane i-au pus sub urmărire.

DE

ADAM PIORE

LA SFÂRȘITUL ANILOR 2000 ȘI ÎNCEPUTUL anilor 2010, prezența în creștere a oligarhilor ruși fabulos de bogați pe piețele imobiliare de lux, cum ar fi Manhattan, Miami și Los Angeles, a fost cel mai prost păstrat secret al industriei. Deși mulți au evitat publicitatea, nu au fost greu de observat. Adesea soseau cu un avion privat și erau apoi preluați spre clădirile de lux din jurul orașului cu mașini care costau mai mult decât majoritatea caselor cu două familii, împreună cu un anturaj complex, gărzi de corp, asistenți și femei de serviciu. Au făcut achiziții atât de scumpe, încât unii dintre ei au ajuns inevitabil în ziare. Acele titluri ar putea reveni să-i bântuie acum. În timpul discursului privind starea Uniunii la începutul acestei luni, președintele Joe Biden și-a anunțat intenția de „a urmări crimele oligarhilor ruși" și de a „găsi și confisca iahturile lor, apartamentele lor de lux, avioanele lor private".

„În această seară, le spun oligarhilor ruși și liderilor corupți care au câștigat miliarde de dolari din acest regim violent, nu mai mult decât: Venim după câștigurile voastre nelegiuite", a spus Biden.

La scurt timp, Departamentul de Justiție al Statelor Unite a anunțat crearea Task Force KleptoCapture, o nouă unitate care a promis să „folosească fiecare

instrument pentru a îngheța și a confisca" activele oricărui rus pe care Administrația Biden îl plasează pe o listă de sancțiuni.

Este un pariu bun că vor începe prin a încerca să găsească proprietarii a ceea ce unii au numit „cele mai scumpe seifuri din lume" – zeci de apartamente de lux în turnuri de lux ce au apărut în marile orașe din SUA în ultimii ani și constituie unele dintre cele mai grase ținte pentru confiscare. Dar identificarea acelor active nu va fi ușoară. Experții anticorupție și de aplicare a legii au avertizat de zeci de ani că legile americane privind spălarea banilor și divulgarea financiară – în special în domeniul imobiliar – nu au reușit să țină pasul cu cele ale multor națiuni europene, făcând din ce în ce mai mult SUA o „Mecca" pentru cei care doresc să ascundă banii lor la vedere.

Proprietățile în cauză, care valorează adesea zeci de milioane de dolari, sunt deosebit de atrăgătoare pentru cei care locuiesc în țări instabile sau au motive să se teamă că bunurile lor vor fi într-o zi confiscate. Datorită stabilității relative a sistemului politic al SUA și a dolarului american, cumpărătorii străini de proprietăți pot fi asigurați în mod rezonabil că aceste active își vor păstra valoarea. De obicei, se poate conta pe sistemul juridic al SUA pentru a proteja drepturile proprietarilor. Iar originea banilor folosiți pentru cumpărarea activelor poate fi ușor ascunsă prin canalizarea banilor printr-un labirint de trusturi și SRL-uri.

Datorită lobby-ului agresiv din partea industriei imobiliare și a altor interese speciale, în multe state din SUA este adesea mai ușor să-ți ascunzi identitatea prin înființarea unei companii fictive anonime decât să obții un permis de conducere.

„Există o grămadă din acești bani în apartamente", spune Gary Kalman, directorul american al Transparency International, o organizație nonprofit care monitorizează corupția. „Dar mulți dintre aceștia nu vor putea fi niciodată descoperiți. Ar trebui să fie un semnal de alarmă înfricoșător către Congres pentru a elimina aceste lacune cât mai curând posibil. E o problemă".

Nicăieri influența și prezența banilor rușilor nu sunt mai evidente – și mai înnebunitor de greu de identificat – decât în Manhattan. În ultimul deceniu, dezvoltatorii orașului au construit o serie de turnuri supraînalte, zigurate, obeliscuri în partea de jos a Parcului Central, proiectate și comercializate de acea parte de 0,1% din bogătașii lumii, printre care grupul mic de oligarhi ruși este reprezentat în mod disproporționat.

Aceste apartamente, care pleacă de la 200 de milioane de dolari fiecare, aruncă o umbră asupra popularei Great

Lawn al parcului, contribuind la proiectarea prețurilor terenurilor din Manhattan în stratosferă. Totodată, au contribuit la o reacție populistă împotriva dezvoltării, care în 2019 a deraiat eforturile orașului de a atrage Amazon să construiască un al doilea set de cartiere generale.

Este corect să dai vina pe ruși? Jonathan Miller, unul dintre cei mai importanți evaluatori imobiliari din oraș, prezintă un caz convingător. El atribuie frenezia construcției la poalele parcului unei singure tranzacții: vânzarea, în 2011, de către fostului președinte Citigroup, Sandy Weill, a penthouse-ul de 2.000 de metri pătrați, cu vedere la parc, de pe 15 Central Park West, către regele rus al îngrășămintelor Dmitri Ribolovlev, care a fost de acord să plătească 88 de milioane de dolari — dublul sumei pe care o plătise Weill cu doar câțiva ani înainte.

Ribolovlev, care deține clubul profesionist de fotbal AS Monaco FC și a cumpărat în 2008 conacul lui Donald Trump în Palm Beach pentru 95 de milioane de dolari, a pus apartamentul pe numele fiicei sale, studentă. La scurt timp, a fost dat în judecată de soția sa, Elena, care l-a acuzat că și-a protejat bunurile de ea folosind trusturi pe numele copiilor pentru a-și cheltui liber banii.

Oricare ar fi motivațiile sale, tranzacția Ribolovlev a schimbat peisajul imobiliar al orașului.

„Acea vânzare a fost atât de șocantă", a spus Miller. „Părea că tocmai căzuse din cer. Acea vânzare a declanșat o nouă gândire în New York – a fost catalizatorul care a aprins fitilul".

Prețul a ajuns la 12.571 de dolari pe 0,30 metri pătrați pentru imobile care, cu doar șapte ani mai devreme,

„Pentru a MUTA
trebuie să dovediț
taxe pe acele fon
țară în care oame
plătească taxe".

AMURGUL ZEILOR
Soarele apune pe opt turnuri subțiri ca un ac de-a lungul unei porțiuni din West 57th Street, la sud de Central Park din New York City, cunoscut sub numele de Billionaires' Row.

ANI DIN RUSIA,
că au fost plătite
uri. Și nu este o
ilor le place să

FOTO: GARY HERSHORN/GETTY

mulți erau sceptici că ar putea aduce chiar și 2.000 de dolari pe 0,30 metri pătrați. A urcat enorm prețul pe care dezvoltatorii erau dispuși să-l plătească pentru imobilele din jurul parcului și alte zone populare din Manhattan. Ca să facă banii necesari pentru a câștiga licitații pentru râvnitele proprietăți imobiliare cu vedere la Central Park, dezvoltatorii au creat mai multe produse concepute pentru a-i atrage pe ultrabogații lumii.

În anii care au urmat vânzării, imobilele ultraluxoase, ce costă peste 10 milioane de dolari, reprezentau aproximativ 50% din toate construcțiile noi, potrivit lui Miller. Fertilizate de căile de investiție liberă ale lui Ribolovlev, opt turnuri subțiri ca acul au răsărit ca niște buruieni metalice strălucitoare de-a lungul unei porțiuni de pe West 57th Street la sud de Central Park, o zonă care va ajunge să fie cunoscută sub numele de Billionaires' Row.

Aceste apartamente ofereau tot luxul pe care banii puteau să-l cumpere, cu tavane înalte ca ale unei catedrale, podele în formă de oase de pește, coridoare acoperite cu tapet de mătase, corpuri de baie din marmură, dușuri cu aburi, dulapuri de bucătărie artizanale, pivnițe de vin încorporate și pereți de sticlă din podea până în tavan, cu priveliști regale asupra parcului și sudului Manhattanului.

Cea mai mare facilitate oferită de aceste locuințe opulente pentru oligarhii ruși și alții care căutau un loc sigur pentru a-și investi banii era condiția anonimatului.

Spre deosebire de clădirile corporatiste din Upper East Side, care au găzduit în mod tradițional elita financiară din Manhattan, acestor monstruozități falnice le lipseau personalitățile orașului, paznicii societății, ai consiliilor de cooperare tradiționale, care refuzaseră odată celebrități de la Richard Nixon, la Barbra Streisand. Fiecare clădire nouă de pe Billionaires' Row era un condominiu. Și nu era decât o singură cerință pentru admiterea și calitatea de membru în aceste turnuri – bani, o grămadă de bani.

Scutiri temporare

Lacunele națiunii în afacerile imobiliare sunt bine cunoscute de factorii de decizie din Washington. În urma atacurilor de la World Trade Center din 11 septembrie, Subcomisia Permanentă pentru Investigații a Senatului a contribuit la formarea celei mai ample legislații împotriva spălării banilor adoptate într-o generație, ca parte a USA Patriot Act.

Legislația impunea ca o listă lungă de industrii să efectueze un anumit nivel de due diligence asupra clienților lor, inclusiv cumpărătorii de bijuterii, fonduri speculative și imobiliare. Aceasta prevedea ca cei implicați în vânzarea unor astfel de active să analizeze riscul, să-și cunoască clienții și să ia măsuri pentru a evita manipularea banilor murdari. Însă Departamentul de Trezorerie al SUA, copleșit de toate regulile care trebuiau emise, a acordat o scutire temporară agenților imobiliari (împreună cu consilierii de investiții și cei care vindeau iahturi și avioane).

„Iată-i, 20 de ani mai târziu", spune Elise Bean, care a fost consilierul șef al Comisiei din Senat. „Și au încă acea scutire temporară".

Aceste scutiri au coincis cu o creștere semnificativă a numărului de cumpărători ruși interesați de imobiliare din SUA la sfârșitul anilor 2000 și începutul anilor 2010.

Deși cei mai mulți au preferat anonimatul, cei care au apărut în mass-media au fost personaje memorabile.

Andrei Vavilov, fost ministru adjunct al Finanțelor și magnat de fonduri speculative, a supraviețuit unui atentat cu mașina cu bombă într-o parcare de la Kremlin. La sfârșitul anilor 1990, procurorii federali ruși au investigat dacă a deturnat 230 de milioane de dolari în timpul vânzării avioanelor de luptă MIG către India (a negat acuzațiile și cazul a fost în cele din urmă închis când termenul de prescripție a expirat). În 2008, el a dat în judecată dezvoltatorul Hotelului Plaza Elad Properties, plângându-se că două penthouse-uri din celebra proprietate din Manhattan pe care s-a angajat să le cumpere cu 53,5 milioane de dolari au fost distruse de ferestre înguste care „fac spațiul să semene mai mult cu o mansardă decât cu un luxos living de penthouse". (El a achiziționat mai târziu un apartament la Time Warner Center mai pe placul său: un penthouse de 37,5 milioane de dolari, 2.500 de metri pătrați, cu băi principale și vedere asupra orașului de 360 de grade.)

Fostul vecin al lui Vavilov de la Plaza, mogulul rus al divertismentului Igor Krutoi, a câștigat proeminență când a stabilit recordul pentru cel mai scump apartament (înainte ca Ribolovlev să-l doboare), plătind peste 48 de milioane de dolari pentru un apartament de aproape 2.000 de metri pătrați în clădire. Ulterior, el a plătit încă 23,9 milioane de dolari pentru un conac pe Gin Lane din Southampton, spunându-le brokerilor săi că plănuiește să-l demoleze și să construiască unul nou.

Poate cel mai proeminent oligarh despre care se știe că a cumpărat proprietăți imobiliare în oraș a fost Roman Abramovici, un apropiat al lui Putin, care și-a construit o avere prin preluarea controlului asupra resurselor naturale - petrol și aluminiu - după prăbușirea Uniunii Sovietice. El deține echipa de fotbal de mare profil din Premier League Chelsea, un iaht de 600 de milioane de dolari și o avere estimată de cel puțin 12 miliarde de dolari. El a achiziționat șase proprietăți din

Upper East Side, inclusiv un grup de case care era asamblat ca un mega conac, în valoare de aproximativ 92,3 milioane de dolari.

Mulți cumpărători ruși s-au ascuns în spatele avocaților, subalternilor sau bancherilor privați care le administrau averea. Cel puțin, acești consilieri au jucat un rol cheie în multe dintre aceste tranzacții, servind drept fațadă pentru agenții imobiliari care doreau să întâlnească proprietarii – ceea ce mulți au făcut, în special în timpul pieților în scădere.

Nikki Field, care a condus o echipă de brokeraj Sotheby's care se ocupă cu cel mai tonic produs al orașului, se afla la Moscova la trei săptămâni de la prăbușirea Lehman Brothers din 2008. În acel moment, și-a amintit ea, telefonul din biroul ei suna cu apeluri de la clienți bogați care și-au pierdut brusc un loc de muncă sau se aflau în dificultate financiară și dornici să se descarce de case secundare sau, dacă au lucrat recent la Lehman sau Bear Stearns, să-și vândă proprietățile din Manhattan. Field, o fostă însoțitoare de bord Pan Am și director de marketing elegant și carismatic, și-a dat seama rapid că are o problemă. Cu creditul înghețat și miliardarii care adunau lingouri de aur în pregătirea posibilului colaps al sistemului bancar din vest, nimeni din oraș nu cumpăra.

„Acum trebuia să luăm aceste proprietăți pe care le părăseau și să le vindem rapid", a spus ea.

În mod ironic, cea mai mare provocare cu care s-au confruntat cumpărătorii ruși interesați și cea mai mare bătaie de cap pentru consilierii financiari nu au fost cerințele de reglementare din SUA, care erau relativ puține, ci cele cu care s-au confruntat în țara lor de origine.

„Pentru a muta bani din Rusia, trebuie să se prezinte dovada că au fost plătite taxe pe acele fonduri. Și nu este o țară în care oamenilor le place să plătească taxe", spune Edward Mermelstein, un fost avocat imobiliar născut în Ucraina, care, când am vorbit pentru prima dată cu el în 2012, mi-a spus că a rezolvat peste 500 de afaceri pentru ruși, dar a avut de-a face doar cu clienții care și-au plătit efectiv impozitele.

În schimb, în SUA, în conformitate cu legile actuale, agenții imobiliari „nu au nicio obligație de a pune întrebările potrivite și ar putea, practic, să depună documente și să cumpere și să vândă proprietăți fără a pune aceste întrebări", notează Kalman de la Transparency International.

Proprietari adevărați

În 2015, *The New York Times* a publicat prima știre dintr-o anchetă în mai multe părți, intitulată „Towers of Secrecy", pe prima pagină a ziarului său de duminică. Serialul a aruncat în centrul atenției găurile mari în cerințele de dezvăluire ale datelor proprietarilor și potențialul ca achizițiile să facă parte dintr-o schemă de spălare de bani, legând vânzările din Time Warner Center din New York de un număr de cumpărători străini dubioși care se ascund în spatele SRL-urilor.

Printre aceștia se afla o personalitate din Malaezia și producător de la Hollywood pe nume Jho Low. Mai târziu va fi acuzat că a jefuit Trezoreria Națională și a spălat bani în numele fiului primului ministru (din care Low a finanțat filmul *The Wolf of Wall Street* și a petrecut cu Paris Hilton în Las Vegas și St. Tropez).

Alții care au ieșit la iveală au fost un politician columbian condamnat ulterior pentru corupție și un oligarh rus pe nume Vitali Malkin, care a fost implicat într-un acord din 1996 de restructurare a datoriilor de 5 miliarde de dolari ale Guvernului Angolei față de Rusia. Acel acord, a remarcat *Times*, „în rândul susținătorilor anticorupție a devenit un simbol al jafului oficial în Africa".

Câteva luni mai târziu, Financial Crime Enforcement Network (FinCEN) a Trezoreriei a instituit ceea ce a numit „Ordinul de direcționare geografică", o măsură temporară concentrată pe noi tranzacții anonime, în totalitate în numerar, care depășesc 3 milioane de dolari în Manhattan și 1 milion de dolari în Miami. Noile reguli, care impuneau companiilor de asigurări de titluri de proprietate să identifice adevărații proprietari ai companiilor fictive americane implicate în tranzacții, păreau promițătoare pe hârtie.

„Acesta ar trebui să fie un semnal de alarmă înfricoșător către Congres pentru a **ELIMINA LACUNELE LEGII** cât mai curând posibil. E o problemă."

MONEY MEN
Adam Piore îi dezvăluie pe oligarhii ruși în cartea sa *The New Kings of New York*. Mai jos: iahtul lui Roman Abramovici, The Eclipse, care sosește aici la Nisa în 2013, al doilea cel mai mare iaht privat din lume.

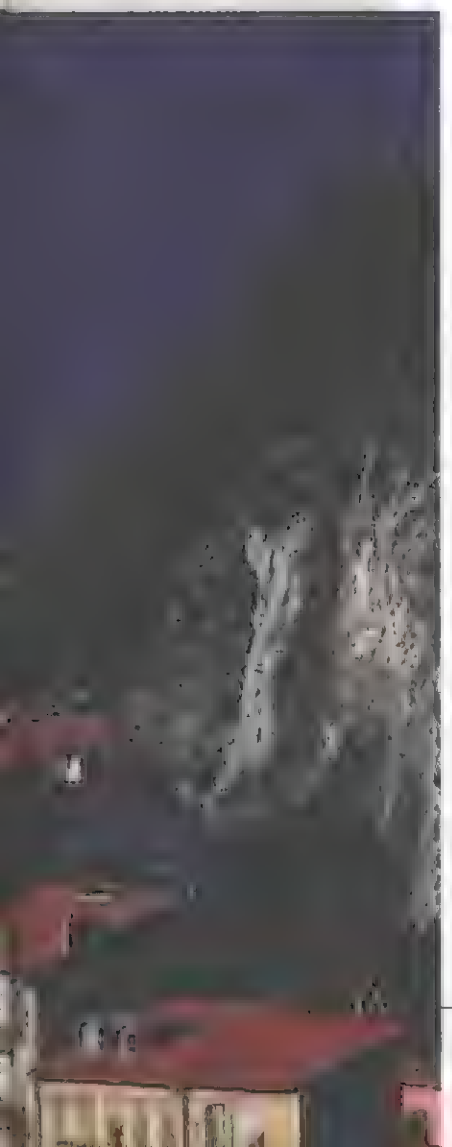

FOTO DE SUS: THE REAL DEAL; VALERY HACHE/AFP/GETTY

În practică, totuși, majoritatea experților în spălarea banilor spun că GTO-urile sunt pline de lacune. De exemplu, oricine dorește să evite cerințele poate renunța pur și simplu la asigurarea titlului. Kalman de la Transparency International spune că mulți din forțele de ordine consideră că GTO-urile au fost utile pentru „scopuri de culegere de informații – pentru a vedea ce ar putea primi înapoi și pentru a afla cum ar putea fi îmbunătățite".

Oportunitatea de a aplica aceste lecții poate fi acum la îndemână. În 2021, după decenii de inacțiune, Congresul a adoptat în cele din urmă o nouă legislație menită să consolideze legile americane privind spălarea banilor. Printre altele, noile legi vor cere tuturor entităților formate în SUA să-și dezvăluie proprietarii efectivi. Și ei instruiesc FinCEN să creeze un registru non-public pentru autoritățile de reglementare, forțele de ordine și unele instituții financiare.

La scurt timp după preluarea mandatului, Biden și-a anunțat intenția de a face din combaterea spălării banilor o prioritate și a dezvăluit o strategie cuprinzătoare anticorupție pentru guvernul federal.

Documentul menționează în mod explicit bunuri imobiliare, indicându-se că are în vedere extinderea actului secretului bancar la cei implicați în închideri imobiliare, ceea ce le-ar impune să aibă un program de combatere a spălării banilor. Bean, fostul anchetator al Senatului, este plin de speranță.

„Pentru prima dată am înființat un sistem pentru a afla cine se află în spatele tuturor acestor entități pe care le creăm și le împrăștiem în restul lumii, când noi nu aveam idee cine se află în spatele lor", spune ea.

Nimic din toate acestea, însă, nu va fi de mare ajutor pentru Task Force KleptoCapture a lui Biden, care va avea un set limitat de instrumente cu care să elimine activele deținute de oligarhii sancționați.

Kalman notează că cea mai bună speranță a lor constă în a viza mica minoritate de oligarhi care a cumpărat proprietăți cu mult înainte ca Rusia să invadeze Crimeea, iar SUA să ridice pentru prima dată spectrul sancțiunilor și „nu erau chiar atât de interesați să-și ascundă identitatea".

„Un număr dintre ei – nu mulți – au dat bani unor organizații de caritate și au încercat să-și construiască reputația în Statele Unite", spune el.

Dacă asta eșuează? „Urăști să te bazezi pe asta, dar nu orice criminal este un geniu și uneori oamenii pur și simplu înregistrează lucruri", spune el. „Așa că poți spera că cineva a făcut ceva neglijent. Dar cred că există o grămadă din acești bani și o grămadă de apartamente pe care nu le vor putea descoperi niciodată. Cred că găsirea acestor active va fi foarte dificilă".

O țintă evidentă este Roman Abramovici, care a fost sancționat la sfârșitul lunii martie de autoritățile britanice. El a apărut în fruntea listei de ținte de sancțiuni propuse anul trecut de activistul anticorupție, acum închis, Aleksei Navalnîi, care l-a etichetat pe oligarh „unul dintre principalii facilitatori și beneficiari ai cleptocrației ruse". Alții l-au numit „bancherul lui Putin". Potrivit unor relatări, Abramovici, care a fost și apropiat de fostul președinte Boris Elțin, a fost primul care i-a recomandat liderului să-l numească pe Putin pentru a-l succeda.

Dar să-i fie urmărite bunurile nu va fi ușor. El a trecut actele la majoritatea proprietăților, dacă nu la toate proprietățile sale din Manhattan, pe numele fostei sale soții, Dasha Zhukova, în 2018.

„Acțiunea Regatului Unit va face presiuni asupra SUA să urmeze exemplul", spune Ross Delston, un expert independent în combaterea spălării banilor și fost autor de reglementare a băncilor, dar notează: „Aveți voie să oferiți cadouri. Legile noastre protejează proprietatea privată". Dacă SUA încearcă să caute proprietățile din New York, „atunci întrebarea ar fi dacă derivă dintr-o infracțiune? Și a fost [Zhukova] un beneficiar în cunoștință de cauză? A fost ea implicată în infracțiunea de bază, dacă a fost una? Este foarte greu să stabilești totul", spune el. „Și îți garantez că va avea cei mai buni avocați pe care banii îi pot cumpăra".

➤ *ADAM PIORE este un jurnalist premiat, cu reședința în zona New York și un scriitor colaborator pentru* Newsweek. *Articolele sale au apărut și în* Conde Nast Traveler, GQ, Mother Jones, Playboy, Scientific American, The Atavist, Businessweek *și multe altele. Este autorul a trei cărți. Twitter* @adampiore

Invazia rusă remodelează planurile Beijingului de a recuceri Taiwanul

CHINA STĂ LA PÂNDĂ

DE
JOHN FENG
ȘI
DAVID BRENNAN

PE HARTĂ
Mâncăruri pentru care gurmanzii străbat lumea P.56

Ă

ARGOUARI

Din [illegible] până în Vladimir Polonia [illegible] Ucraina și [illegible] Rusiei, Taiwan în cel al Chinei - ca parte a moștenirii lor naționale.

CÂND PREȘEDINTELE RUS VLADIMIR PUTIN a ordonat primilor dintre cei 190.000 de soldați să intre în Ucraina pe 24 februarie, invazia a avut un efect seismic asupra Europei și lumii occidentale. Dar fiori s-au simțit și la aproximativ 5.000 de mile spre est: Taiwanul a devenit rapid un subiect în atenție.

De ani de zile, lumea a speculat nervos că președintele Xi Jinping își va îndeplini în sfârșit jurământul în fața Partidului Comunist Chinez de a anexa Taiwanul, o insulă autonomă de pe coasta de est a Republicii Populare Chineze – un act care amenință să declanșeze un război fierbinte între Beijing și Washington.

Evoluțiile din Ucraina oferă Beijingului o fereastră neclară către propriul său viitor. Numeroasele eșecuri și calcule greșite ale Rusiei în blitzkrieg-ul și lupta sa de a-și afirma controlul deplin în Ucraina împotriva unei rezistențe aprige, bine înarmate și foarte motivate, sunt greu de digerat de către cei care îi fac lui Xi planurile pentru Taiwan.

La fel este și răspunsul occidental neașteptat de unitar și puternic la agresiunea Rusiei. Moscova se află acum deasupra unui morman de moloz economic din cauza sancțiunilor devastatoare. Pe măsură ce Rusia numără costurile în ruble și corpuri umane, Washingtonul crede că calculele Chinei cu privire la anexarea Taiwanului se schimbă în consecință.

Prisma lui Putin

În timp ce Kremlinul a difuzat discursul preînregistrat de o oră al lui Putin în preludiul, din 21 februarie, la invazia pe scară largă care a urmat trei zile mai târziu, catalogarea rușilor și ucrainenilor drept „un singur popor" și argumentul lui Putin că statalitatea Ucrainei este o ficțiune ușor de demonstrat și o greșeală, cuvintele sale au sunat ciudat de familiar celor din Taiwan.

Liderii de la Beijing au folosit narațiuni istorice similare de zeci de ani. Publicul din Taiwan și-a exprimat clar preferința pentru o identitate distinctă și a respins orice formă de existență care nu este complet liberă și democratică. Cu toate acestea, China compară cei 23,5 milioane de locuitori ai insulei cu ostatici politici care s-au rătăcit din cauza unei mici cabale a unor separatiști radicali susținuți de Statele Unite.

Putin le-a spus rușilor fantezii despre eliberarea poporului ucrainean, încercat de o lungă suferință, de bandiți și neonaziști. Soldații lui, se spunea, vor fi primiți cu flori și zâmbete.

O imagine comparabilă pare să existe în interiorul Zhongnanhai, sediul Partidului Comunist Chinez, în mintea lui Xi și a celor din cercul său interior. Este dificil de spus dacă conducerea chineză acceptă cu adevărat această viziune asupra lumii. Ceea ce se știe este răbdarea și determinarea sa de a unifica Taiwanul cu China pentru a obține gloria națională precum cea a lui Putin.

Un pretext pentru o invazie chineză ar putea fi foarte asemănător cu justificarea lui Putin pentru a intra în război.

CHINA ÎI ASEAMĂNĂ PE CEI 23,5 MILIOANE DE LOCUITORI AI INSULEI CU NIȘTE OSTATICI POLITICI CARE S-AU RĂTĂCIT DIN CAUZA UNE MICI CABALE A UNOR SEPARATIȘTI RADICALI SUSȚINUȚI DE STATELE UNITE.

Expertul în China, Didi Kirsten Tatlow, membru senior la Consiliul German pentru Relații Externe de la Berlin, crede că Putin ar fi putut chiar să fi împrumutat ideea de la Xi de „a prezenta pretenția sa față de Ucraina în termeni atavici și istorici, negându-i statalitatea sau chiar identitatea, așa cum a făcut China de zeci de ani cu Taiwanul".

Greșelile de calcul ale Kremlinului

China nu trebuie să caute din greu pentru a găsi greșelile de calcul ale Rusiei de până acum – și sunt multe de analizat de către strategii de la Beijing.

Deși Rusia își poate atinge încă obiectivele militare pe termen scurt prin capturarea Kievului, obiectivele politice aparente ale Moscovei - forțarea neutralității și concesiile teritoriale de la președintele Ucrainei Volodimir Zelenski - sunt departe de a fi garantate.

De exemplu, Beijingul nu are cum să nu vadă că progresul militar al Rusiei a fost mai lent decât se aștepta. Forțele invadatoare s-au desprins de doctrina rusă care se bazează pe folosirea copleșitoare a artileriei și a focurilor cu rază lungă de acțiune, rachete, pentru a șubrezi apărarea grupurilor tactice care urmau să distrugă forțele mecanizate ale Ucrainei.

În schimb, Moscova părea să spere că operațiunile aeriene, ale unor unități mici și specializate, ar putea penetra rapid apărarea ucraineană și ar putea decapita guvernul lui Zelensky de la Kiev. Aceste operațiuni cu risc ridicat au eșuat, cu unități blocate și distruse de apărători ucraineni foarte motivați, bine pregătiți și bine înarmați.

De atunci, armata rusă a ales tactici mai consacrate. Coloanele blindate masive se îndreaptă acum spre Kiev și alte obiective majore. Dar acest lucru înseamnă un progres mai lent, mai multă presiune asupra logisticii rusești și mai multe oportunități pentru contra-atacuri ucrainene și hărțuire asimetrică, toate în timp ce sancțiunile occidentale sugrumă economia Rusiei.

De asemenea, demn de remarcat pentru observatorii chinezi: nu există nicio indicație că poporul ucrainean ar accepta un lider numit de Kremlin sau că reorientarea lor către Occident, după 2014, ar putea fi afectată de coercițiile Moscovei și distrugerea orașelor lor. Este probabil ca acest lucru să se prelungească. Progresul lent al Rusiei lasă loc frustrării. Bombardamentele rusești devin din ce în ce mai nediscriminatorii, ucigând și rănind mai mulți civili în timp ce distrug case și infrastructura civilă vitală. Și așa ucrainenii erau puțin interesați să trăiască sub jugul rusesc. Brutalitatea invadatorilor nu va face decât să adâncească animozitatea.

O victorie militară a Rusiei va fi urmată inevitabil de o rezistență de gherilă puternică și, probabil finanțată, înarmată și antrenată de armatele și agențiile de informații occidentale. Șocul adus sistemului european pare să fi unit NATO și Uniunea Europeană, deși ambele blocuri au fost criticate de partenerii lor ucraineni pentru că nu au făcut suficient, de teamă să nu supere Moscova.

Totuși, agresiunea rusă a determinat o realiniere a Occidentului fără precedent și aceasta este, fără îndoială, o altă evoluție urmărită îndeaproape de Beijing. Germania se reînarmează; conducta Nord Stream 2 dintre Rusia și Germania este moartă; Suedia și Finlanda discută despre apartenența la NATO; iar Elveția, mereu neutră, impune sancțiuni financiare.

ALIAȚI ȘI DUȘMANI
În stânga, Putin și Xi (în timpul unei întâlniri de la Beijing, din 2018) s-au apropiat și mai mult în ultima vreme. Dreapta: printre pagubele suferite de Ucraina se numără un pod în Borșchiv (sus). Un soldat rănit în spitalul din Kiev (vizitat de președintele Volodimir Zelenski)

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEAS DIN STÂNGA SUS: SERGEI ILNITSKY/AFP/GETTY; UKRAINIAN PRESIDENCY/ANADOLU AGENCY/GETTY; MARCUS YAM/LOS ANGELES TIMES/GETTY

Rusofilii nu mai pot sprijini apropierea de un Kremlin toxic, iar capitalele occidentale sunt forțate să-și revizuiască toleranța de lungă durată față de banii ruși murdari și oligarhii aliați lui Putin.

Nimic din toate acestea nu este în interesul strategic pe termen lung al Rusiei și pe baza acestor elemente calculele Beijingului s-ar putea schimba.

Calculele Chinei

Analiștii din Taipei și Washington au speculat că un atac chinez ar putea începe cu un avans limitat în insulele periferice ale Taiwanului, Kinmen și Matsu, care se află la mică distanță de China continentală.

Cu toate acestea, capturarea acelor teritorii, fără a face o mișcare în Taiwanul propriu-zis ar putea avea un impact similar cu cel observat după anexarea Crimeei de către Rusia și ocuparea Donbasului: riscă să înlăture electoratul favorabil Chinei și, probabil, va consolida identitatea Taiwanului și colaborarea cu Occidentul.

Cu siguranță, cei care planifică apărarea Taiwanului nu cred că o incursiune minoră este scenariul cel mai probabil. În timpul unei audieri de la începutul lunii martie în parlamentul insulei, ministrul Apărării din Taiwan, Chiu Kuo-cheng, a prezis o campanie militară la scară largă, completată cu atacuri asupra tuturor teritoriilor, precum și un asalt amfibiu rapid și simultan.

El i-a spus unui parlamentar: „Obiectivul oricărei invazii a Partidului Comunist Chinez ar fi ocuparea Taiwanului. Sunt deja capabili să cucerească Kinmen și alte insule periferice, așa că de ce nu au făcut-o? Pentru că trebuie să aibă încredere că o pot face dintr-o singură încercare. Dacă nu, vor ajunge în aceeași situație cu care se confruntă Rusia în Ucraina. Asta le dă o pauză".

Bonnie Glaser, directorul Programului Asia la German Marshall Fund, se așteaptă ca armata chineză să studieze îndeaproape operațiunea Rusiei în Ucraina înainte de a trage lecții clare. „O lecție posibilă este că lovitura inițială ar trebui să folosească niveluri semnificative de forță", spune ea. „Dacă Taiwanul face pregătiri semnificative de apărare teritorială, RPC va trebui să ia în considerare acest lucru în planificarea lor".

La fel ca și Ucraina, forțele armate ale Taiwanului ar fi într-un dezavantaj numeric în comparație cu forța invadatoare. Cu toate acestea, ei s-ar lupta pe teren propriu atât cu arme și echipamente autohtone, dar și de fabricație americană. Apărătorii au și unele avantaje geografice de partea lor, începând cu Strâmtoarea Taiwan, cu o lățime de 100 de mile, care este afectată de condițiile nefavorabile ale mării în anumite anotimpuri și nu este potrivită pentru traversare.

Christina Chen, cercetător asistent la Institutul de Cercetare pentru Apărare și Securitate Națională din Taipei, consideră că importanța substanțială a armelor anti-blindaj și anti-aeriene, pentru a respinge o invazie, este deja o concluzie notabilă a conflictului din Europa.

„Instruirea miliților și a forțelor de rezervă ar fi necesară în cazul în care cantități mari de rachete anti-

PUNCTE DE VEDERE
De sus în jos: Activiștii din 2016 își demonstrează dorința de independență a Taiwanului; doar 100 de mile de apă separă insula Taiwan de China continentală; iar directorul CIA, William Burns, avertizează Occidentul să nu subestimeze hotărârea Beijingului de a controla Taiwanul.

FOTO DE SUS: CRAIG FERGUSON/GETTY; GALLO IMAGES/ORBI

tanc și antiaeriene vor fi utilizate", spune Chen. „De asemenea, Ucraina a reușit să păstreze intactă puterea sa de luptă (tancuri, avioane). Mai presus de toate, sistemul său de apărare aeriană nu a fost perturbat. Drept urmare, rușii nu au un avantaj aerian, iar forțele ucrainene pot lansa atacuri atunci când este necesar. Experiența ucraineană arată că o mică forță defensivă, care operează pe teren propriu, poate fi puternică".

Nu se poate ști dinainte dacă publicul taiwanez ar rezista unei invazii chineze printr-o formă de insurgență. Puțini au prezis nivelul de hotărâre în rândul civililor din Ucraina. Taiwan face reforme pentru a pregăti și mobiliza civilii - mișcări despre care mulți cred că nu sunt implementate suficient de rapid.

Sondajele recente arată că voința publicului de a lupta există.

Un sondaj de la sfârșitul anului 2021, al Fundației Taiwan pentru Democrație și al Universității Naționale Chengchi, printre aproape 1.300 de taiwanezi, a constatat că 72,5% sunt dispuși să lupte pentru țara lor dacă China va folosi forța împotriva acesteia în scopul unificării.

„Cred că [sondajul] sugerează o probabilitate mare de rezistență civilă în fața ocupației", spune Chen, a cărui organizație a făcut sondaje similare – și ar putea atinge noi niveluri după eroismul din Ucraina.

China știe că nu are încă capabilitățile necesare pentru o preluare rapidă și de succes a Taiwanului, susține Chen. „O invazie militară, totuși, ar putea avea loc dacă China se va confrunta cu revolte grave, ceea ce îl poate determina pe Xi să-și asume riscul". Ea dă drept exemplu „o luptă majoră pentru putere între Xi și oponenții săi politici".

Când luptele vor începe, însă, criza umanitară va fi și mai catastrofală, în lipsa unor granițe terestre pentru ca milioanele de refugiați din Taiwan să poată fugi. Spre deosebire de cei 3 milioane de refugiați din Ucraina, care au reușit să plece din țară, taiwanezii nu ar putea părăsi zona de război, iar aducerea de provizii umanitare ar fi și mai dificilă.

Beijingul calculează

La o audiere a Comisiei de Informații a Camerei Reprezentanților a SUA, de la începutul lunii martie, Directorul Național pentru Informații Avril Haines a apreciat că, urmare a invaziei ruse și a reacției ulterioare a Occidentului, China este mai reticentă să invadeze Taiwan decât a fost acum câteva luni.

„China se va convinge încă o dată în legătură cu promptitudinea cu care am acționa în cazul în care Taiwanul ar fi atacat și în legătură cu unitatea de care au dat dovadă Europa și Statele Unite, în special în impunerea sancțiunilor", a spus ea.

UN SONDAJ EFECTUAT PRINTRE TAIWANEZI RELEVĂ FAPTUL CĂ PESTE 72 LA SUTĂ SUNT DISPUȘI SĂ LUPTE ÎMPOTRIVA CHINEI ÎN CAZUL UNEI INVAZII.

În aceeași sesiune, directorul CIA William Burns a spus că Beijingul a fost „surprins și neliniștit" de rezistența Ucrainei și de puterea reacției occidentale. Dar ambii au precizat că determinarea și disponibilitatea conducerii chineze de a folosi forța militară nu ar trebui să fie ignorate.

Poate cel mai surprinzător este răspunsul sectorului privat la războiul lui Putin. Peste 400 de companii s-au retras din Rusia, au suspendat sau și-au redus operațiunile. Printre acestea se numără giganții energetici BP, Shell și ExxonMobil, conform unei liste întocmite de Yale School of Management.

O reacție similară în cazul unui atac asupra Taiwanului nu este garantată, în ciuda consecințelor enorme pe care le-ar putea avea asupra lanțurilor globale

„O POSIBILĂ LECȚIE ESTE CĂ LOVITURA INIȚIALĂ TREBUIE SĂ ÎNSEMNE UN NIVEL RIDICAT DE FORȚĂ MILITARĂ.“

ÎNARMAȚI ȘI PREGĂTIȚI
Forțele din Taiwan efectuează exerciții militare cu foc real, în fața amenințării tot mai mari din partea Chinei.

de aprovizionare și a economiilor mari. Lipsa relațiilor diplomatice formale ale Taiwanului cu majoritatea țărilor din lume ar putea fi un factor; absența sa din sistemul Națiunilor Unite ar putea fi alta. Dar considerentul cheie ar fi poziția centrală a pieței chineze în economia globală, spun experții.

„Beijingul este probabil surprins de unitatea care se manifestă în comunitatea internațională care condamnă invazia – 141 de țări din ONU – și mai ales de sprijinul larg pentru sancțiuni", spune Glaser. „Este incert, totuși, în ce măsură țările ar fi dispuse să impună sancțiuni atât de dure Chinei, care este a doua cea mai mare economie din lume și cel mai mare partener comercial a peste 100 de țări. În opinia mea, dacă RPC decide că este necesar să folosească forța împotriva Taiwanului, circumstanțele vor fi destul de îngrozitoare, iar conducerea Chinei a stabilit că este dispusă să plătească un cost ridicat pentru a realiza unificarea".

Tatlow spune că izbucnirea războiului a fost un „șoc visceral" pentru Europa. Posibilitatea unui conflict peste strâmtoarea Taiwan crește în conștiința colectivă, dar impactul acestuia ar fi diferit, spune ea, și sancțiunile ar putea fi mai degrabă țintite decât devastatoare.

Analiștii economici de la Beijing ar putea să analizeze deja cifrele pentru a determina impactul financiar al sancțiunilor occidentale asupra anumitor sectoare critice, pentru a vedea dacă – sau când – China ar putea avea mijloacele necesare pentru a rezista unei furtuni similare.

Potrivit lui Tatlow, Europa, inclusiv Germania, trage acum ponoasele faptului că a încurajat guvernarea autoritară a lui Putin. Promovarea de către China a parteneriatului său „fără limite" cu Rusia, în aceeași lună în care invazia ar putea duce la o trezire similară, accelerată de aparenta reticență a Beijingului de a se distanța de cele mai grave acțiuni ale Moscovei în Ucraina – un fenomen al noului Război Rece și nerăbdarea Beijingului de a ajunge la Occident în general și SUA în special.

În Europa se înțelege ce înseamnă cu adevărat planul pe termen lung al Chinei și Rusiei de a „schimba ordinea mondială", spune Tatlow.

Un alt răspuns american

Pentru China, cea mai mare variabilă într-un ipotetic conflict în Strâmtoare este probabilitatea ca Taiwanul să primească sprijin militar străin. Majoritatea analiștilor văd deja că cei care fac planurile militare ale

Beijingului iau în considerare intervenţia SUA. Capacităţile sale nucleare şi convenţionale în expansiune nu sunt pentru Taiwan; ei urmăresc să descurajeze Washingtonul prin ţintirea bazelor americane din Japonia, Guam, Hawaii şi chiar SUA continentale.

Cu câteva luni înainte de invazia Rusiei, când preşedintele Joe Biden a spus clar că niciun soldat american nu va lupta în Ucraina, a fost considerată o mişcare prudentă, care ar putea reduce foarte mult posibilitatea unei ciocniri nucleare cu Putin. Dacă vine vorba de apărarea Taiwanului, SUA se vor confrunta cu o decizie la fel de dificilă, atunci când vor fi contestate de un adversar probabil mai capabil şi care se modernizează rapid, China.

Cu toate acestea, poziţia Washingtonului în această chestiune rămâne intenţionat ambiguă – spre deosebire de declaraţiile sale repetate că nu va trimite trupe în Ucraina, Administraţia Biden a şi-a păstrat vechea politică a SUA de a nu se angaja public sau de a respinge posibilitatea de a apăra militar Taiwanul. La o audiere a Comisiei pentru Serviciile Armate a Camerei de la începutul lunii martie, Ely Ratner, secretarul adjunct al Apărării pentru afacerile de securitate din Indo-Pacific, a declarat că răspunsul Americii va fi di-

LOVITURI ECONOMICE
În sensul acelor de ceas, de la stânga: Joe Biden cere încetarea comerţului cu Rusia; Oficiali cheie ai administraţiei, Avril Haines şi Ely Ratner; Statutul Chinei ca partener comercial major al multor naţiuni ar face dificilă impunerea de sancţiuni dacă Beijingul invadează Taiwan (aici, Portul Lianyungang).

FOTO ÎN SENSUL ACELOR DE CEAS DIN STÂNGA: AL DRAGO/EL

„NU ESTE SIGUR ÎN CE MĂSURĂ GUVERNELE AR FI DISPUSE SĂ IMPUNĂ SANCȚIUNI ASPRE CHINEI. CEL MAI MARE PARTENER COMERCIAL AL PESTE 100 DE ȚĂRI".

ferit. „Sunt încrezător că unii dintre partenerii noștri cei mai apropiați vor fi alături de noi într-o situație din Taiwan", a spus el.

Un răspuns semnificativ din partea Japoniei este foarte probabil. Tokyo ar oferi cantități mari de ajutoare umanitare. Cel puțin. Ar putea permite, de asemenea, desfășurarea trupelor americane din facilitățile militare din Japonia cele mai apropiate de Taiwan. În ce măsură Forțele de Autoapărare japoneze au un rol activ de jucat este o întrebare, având în vedere limitările Constituției sale postbelice. Pentru ca Japonia să se poată angaja în autoapărare colectivă cu aliatul său din tratat, trebuie mai întâi să fie condiționată de o amenințare existențială la adresa Japoniei însăși.

Taiwanul ar putea fi mai izolat de ajutorul aliaților decât Ucraina, care are granițe cu patru țări ale UE și NATO. Rusia a avertizat deja că ar putea viza convoaiele care aduc arme și provizii din UE în Ucraina și a distrus o bază militară cheie aproape de granița poloneză. În mod realist, Moscova nu va putea să-i oprească pe toți, dar o blocadă aeriană și navală chineză a Taiwanului s-ar putea dovedi foarte eficientă.

Lecții de învățat

Când ostilitățile au izbucnit prima dată în Europa, oficialii de la Beijing și Taipei au spus că situațiile din Ucraina și Taiwan nu ar trebui comparate. Există puține asemănări între cele două, mai ales din perspectivă americană, în ceea ce privește dimensiunea, locația sau importanța economiilor respective.

Dar în Taiwan, o parte semnificativă a populației consideră că poate împărtăși aceeași soartă cu Ucraina.

Acest lucru s-a reflectat și în acțiune. Pe 16 martie, fondurile colectate de guvern pentru a ajuta Ucraina au depășit 22 de milioane de dolari în două săptămâni, cea mai mare colectare de donații de la cutremurul și tsunamiul din Japonia din 2011, când ajutorul Taiwanului a totalizat 260 de milioane de dolari.

Având în vedere că luptele din Ucraina continuă și rezultatele militare și politice încă nu au fost decise în favoarea Kievului sau a Moscovei, experții sunt de acord că este mult prea devreme pentru a trage concluzii definitive.

Cert este că Beijingul va lua lecții din primele trei săptămâni de conflict – și Taiwanul va face la fel.

MONITOR DE DEZINFORMARE

O „ștampilă" care nu acordă automat încredere

O mulțime de site-uri cu .org în adrese sunt editori de informații false sau înșelătoare

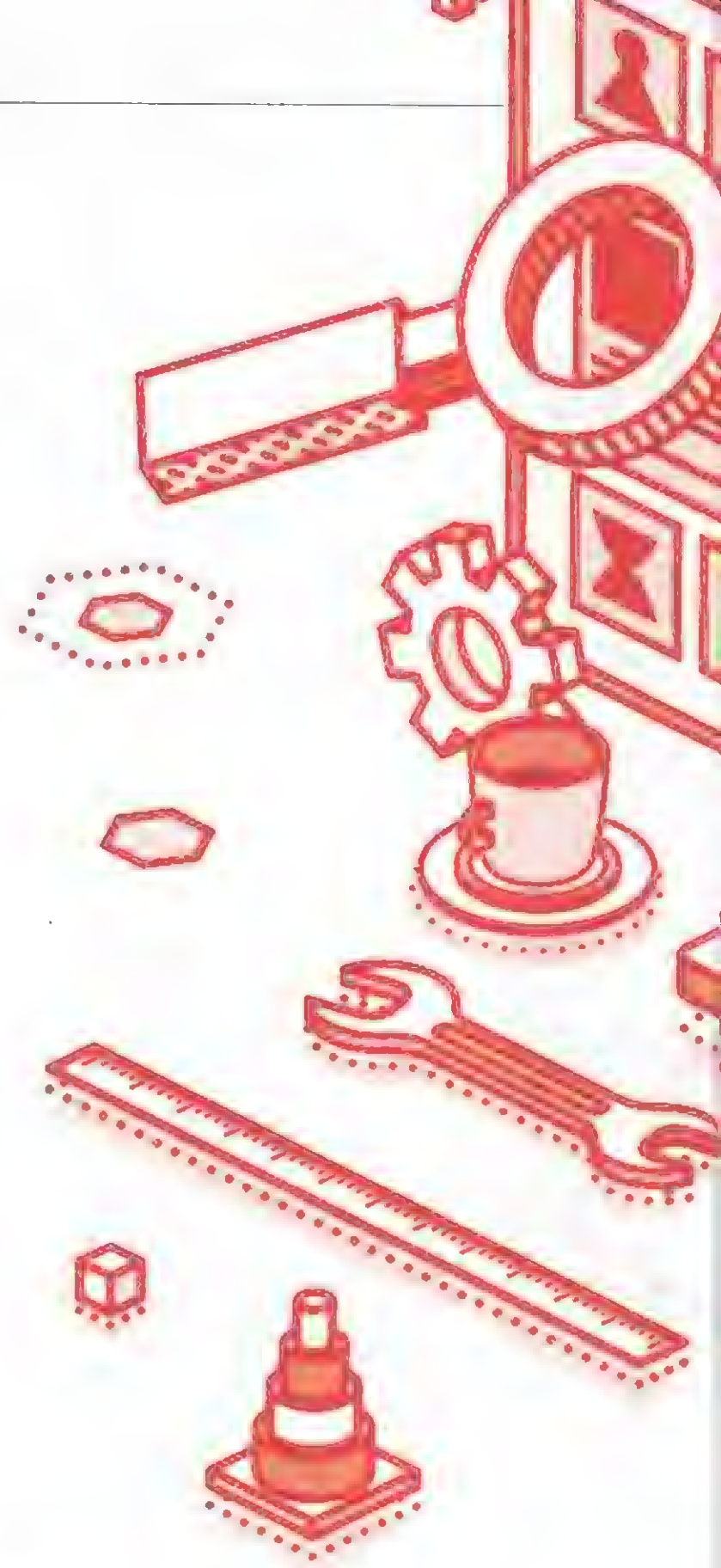

DE

MELISSA GOLDIN
@melissa_goldin

PUBLIC INTEREST REGISTRY (PIR), o organizație nonprofit din SUA ce deține și gestionează toate domeniile .org și pledează pentru problemele de politică legate de Internet, își comercializează binecunoscutul sufix drept „unul dintre cele mai de încredere domenii" ce „a permis oamenilor și organizațiilor din întreaga lume să-și stabilească o identitatea online de încredere".

Într-adevăr, multe site-uri web își prezintă adresa .org ca dovadă că îndeplinesc un anumit standard de încredere.

De fapt, nu există astfel de standarde. O analiză realizată de NewsGuard, un serviciu care evaluează credibilitatea site-urilor web de știri și informații, a constatat că un număr semnificativ de site-uri .org au trafic în informații greșite legate de COVID-19, politica SUA și alte probleme importante. Din cele 290 de site-uri .org din baza de date NewsGuard din S.U.A. din februarie 2022, aproape 20% (56 de site-uri) au fost evaluate în roșu, ceea ce înseamnă că, în general, nu sunt de încredere.

PIR: Monitorizarea nu este treaba noastră

Întrebată despre numărul mare de site-uri .org care au publicat afirmații false, șeful strategiei PIR Judy Song-Marshall a transmis NewsGuard într-un e-mail din februarie 2022 că monitorizarea site-urilor .org pentru calitate nu este rolul PIR.

„PIR nu monitorizează «fiabilitatea» informațiilor pe cele peste 10,6 milioane de domenii .org existente. Acest tip de revizuire este mai potrivit la nivelul companiilor care găzduiesc astfel de conținut", spune Song-Marshall. „Cu toate acestea, atât registrul .org, cât și registrele în care clienții înregistrează nume de domenii, ambele au politici de utilizare acceptabile care ar putea fi implicate în funcție de conținut. PIR este agresiv în combaterea abuzului și are cel mai puțin abuz față de colegii săi".

Registratorii la care face referire Song-Marshall sunt companii precum GoDaddy și Name.com, prin care clienții pot achiziționa nume de domenii.

Oricine poate obține un domeniu .org, pur și simplu plătind o taxă anuală modestă. Prețul pe an variază, în funcție de compania de găzduire web, dar poate ajunge până la 9.99 USD anual. Dar s-ar părea că mulți oameni cred că „.org" semnalează calitate. Într-un studiu de marcă realizat în 2013 de PIR, 66% dintre respondenții din SUA, Franța, Germania, Marea Britanie, Brazilia și India au considerat „că trebuie îndeplinite anumite criterii pentru a cumpăra un nume de domeniu .ORG".

Marile colegii și universități au contribuit la această percepție greșită. Universitatea Harvard, Universitatea Northwestern și Colegiul Boston se numără printre instituțiile de învățământ superior care au identificat domeniile .org ca aparținând de obicei organizațiilor nonprofit în materiale cu recomandări despre cum să evalueze sursele online.

De exemplu, programul de scriere al Universității Harvard, pe site-ul web, instruiește studenții să verifice dacă un site web este un .org pentru a determina dacă este un site nonprofit - ca și cum asta îl deosebește de un .com, chiar dacă nu există nimic care să so-

licite organizațiilor să fie nonprofit și multe, dacă nu majoritatea dintre cele nesigure, nu sunt.

Actori răi se ascund în spatele .org

LiveAction.org, un site evaluat în roșu al unui grup anti-avort, a fost, din baza de date NewsGuard din SUA, site-ul cu cea mai mare implicare online (definită ca numărul total de interacțiuni primite de articolele sale pe rețelele sociale) care în mod repetat a publicat știri false în ultimele 90 de zile, începând cu 1 februarie 2022. Un articol din august 2020 publicat de site intitulat „Raport: Controlul nașterii crește riscul de cheaguri de sânge mortale din cauza COVID-19", a legat în mod fals contraceptivele orale de forme mai grave la femeile care au COVID-19, citând un raport publicat în jurnalul *Endocrinology*. De fapt, raportul din *Endocrinology* citat de LiveAction.org a fost un articol de opinie, nu un studiu. Articolul însuși spunea: „Până când acest material a fost prezentat, nu au apărut rapoarte de incidență crescută a TEV [tromboembolism venos] la femeile însărcinate sau la femeile care iau preparate cu estrogeni care au și COVID-19".

Nu există nimic care să impună ca .org să fie nonprofit și multe, dacă nu majoritatea dintre cele nesigure, nu sunt.

ÎNCREDERE PENTRU VÂNZARE
Obținerea unei adrese web „.org" poate costa un operator până la 9.99 USD pe an și nu necesită ca acesta să îndeplinească niciun standard de acuratețe sau veridicitate

Articolul din august 2020 a primit 8.500 de reacții, distribuiri și comentarii pe Facebook de la 1 februarie 2022, potrivit CrowdTangle, un instrument de monitorizare a rețelelor sociale deținut de Facebook.

Întrebat despre acest articol, directorul de operațiuni Live Action, Josef Lipp, a transmis NewsGuard într-un e-mail din martie 2021 că „după examinare, singura problemă pe care o putem avea cu articolul nostru este un cuvânt din prima noastră linie". Într-adevăr, după ce NewsGuard l-a chestionat pe Lipp, LiveAction.org a schimbat primele rânduri ale articolului pentru a afirma că „femeile care iau pilule hormonale contraceptive ar putea prezenta un risc crescut de cheaguri de sânge dacă contractă COVID-19", în loc să afirme că „prezintă un risc crescut". Cu toate acestea, după ce a fost făcută această schimbare, a rămas afirmația fără temei că „pe scurt, luarea de contraceptive orale precum pilula nu face decât să mărească pericolele și riscurile COVID-19".

Concluzia: nu contează ce fel de conținut publică un site web; oricine poate avea un domeniu .org și poate culege beneficiile acestui presupus indicator de încredere. Mulți oameni cred – din motive de înțeles – că .org conotă fiabilitate. Și, din cele peste 10,6 milioane de domenii .org pe care PIR le supraveghează, cu siguranță vor fi mult mai multe site-uri decât cele menționate aici care culeg beneficiile unei reputații pe care nu și-au câștigat-o.

➤ *Raportare suplimentară* de **Sara Badilini, Alex Cadier, Chine Labbé, Kendrick McDonald, Virginia Padovese, Giulia Pozzi** și **Marie Richter**

FOTO: GETTY IMAGES

Smørrebrød
Danemarca
Cu rădăcini în Evul Mediu, aceste sandvișuri fără capac au constituit prânzul în Danemarca, o lungă perioadă de timp. Pâinea locală de secară este acoperită cu mezeluri, brânză și diverse produse tartinabile. Recent, felul de mâncare a cunoscut o renaștere printre bucătarii nostalgici de la restaurantele elegante din toată țara, atrăgând mulțimile de gurmanzi către acest vechi favorit local.
(Vezi numărul 7 din pagina 58)

FOTO DIN STÂNGA: NATA BENE/GETTY; DANIELA SIMONA TEMNEANU/GETTY

PE HARTĂ

Mâncăruri pentru care gurmanzii străbat lumea

„Mâncarea bună este, foarte adesea, chiar de cele mai multe ori, mâncare simplă", a spus Anthony Bourdain. Adesea, acea mâncare este gătită din necesitate, prin combinarea aromelor locale și a ingredientelor economice, și transformată în ceva care rezistă testului timpului. Următoarele feluri de mâncare au cel mai bun gust atunci când sunt folosite ingrediente autentice și, prin urmare, experimentate în locurile de origine. De la reconfortantul laksa din Borneo, până la paradisul veganilor din Israel sau până la un local accesibil cu stele Michelin din Hong Kong, iată câteva dintre felurile de mâncare pentru care merită să călătoriți. — *Meghan Gunn*

AUTO

Restaurare electrică: Modificare nouă pentru mașinile clasice » P.60

Dim Sum
Hong Kong

Unele dintre cele mai accesibile alimente cu stele Michelin din lume se află într-o gară modestă; Tim Ho Wan este cunoscută pentru că servește [illegible] și prăjituri de napi prăjite, pe tot parcursul zilei. Hong Kong este plin de ceainării și restaurante care servesc dim sum care atrag gurmanzi din întreaga lume.

(Vezi numărul 12 din pagina 59)

01 **Tacos Al Pastor**
Mexico

Cea mai bună îmbinare a culturilor, acest fel de mâncare combină carnea marinată de porc prăjită din Orientul Mijlociu cu taco tradițional din Mexic. Considerați a fi legați de imigranții libanezi care au venit în Mexic în anii 1930, tacos al pastor sunt acum preferați la standurile cu mâncare din toată țara. Îi veți găsi adesea cu topping de ananas, ceapă tocată și un strop de coriandru.

02 **Jambalaya**
New Orleans

Un produs de bază bayou, jambalaya are influențe de origine spaniolă, franceză, africană, nativă americană și caraibiană, la fel ca orașul Louisiana însuși. Gastronomii călătoresc pentru preparatul cald și sățios, făcut din orez, cârnați și legume, precum și pentru istoria care îl însoțește.

03 **Ceviche**
Peru

În timp ce țările din America de Sud contestă locul de naștere al ceviche-ului, litoralul peruan este un loc ideal pentru a încerca îndrăgitul fel de pește, despre care se crede că este de origine antică incașă. Preparat cu suc de limetă și condimentat cu ají (ardei iute), este cel mai bine servit cu vedere la ocean.

04 **Tajina**
Maroc

Numită după oala de lut în care este gătită, această tocană fiartă încet are o poveste lungă și plină de istorie în Africa de Nord. Deși este cunoscută pentru condimentele sale parfumate și ierburile proaspete, tajina poate fi preparată în mai multe moduri, de la versiuni de legume cu năut și cușcuș, la miel combinat cu curmale și miere.

05 **Kelewele**
Ghana

În toată țara, aceste felii de pătlagină picante și prăjite sunt consumate în mod obișnuit ca gustare sau folosite ca garnitură pentru tocănițele de pește. Crocante la exterior și calde și moi la interior, sunt adesea acoperite cu ceapă, ghimbir, cuișoare și pudră de chili, ceea ce face din ele un delicios super-aliment.

07 **Smørrebrød**
Danemarca

(Vezi pagina 56)

FOTO: 01: TAISON CISZ FILIPPI/GETTY; 02: TATIANA VOLGUTOVA/GETTY; 03: SABRINA SAVOY/GETTY; 04-05: GETTY

06 **Pain au chocolat**
Franța

Savurarea unui produs de patiserie proaspăt cu un espresso la o patiserie este un motiv suficient pentru gurmanzi să facă o călătorie în Franța. Pâinea cu ciocolată este preferata consumatorilor - un foietaj cu bețișoare de ciocolată sau ganaș copt în mijloc, servit cald pentru un mic dejun delicios care se topește în gură.

09 **Plov**
Uzbekistan

Un fel de mâncare de orez stratificat cu legume și miel sau vită, plov este făcut pentru petreceri. Este un produs de bază la nunți și alte sărbători, iar bucătarii folosesc cazane pentru a găti suficient pentru o mie de oameni. Fiind servit în Asia Centrală, uzbecii îl consideră un fel de mâncare național cu identitate și legături cu comunitatea.

12 **Dim Sum**
Hong Kong
(Vezi pagina 57)

11 **Laksa Sarawak**
Malaezia

Această supă aromată combină o cremă pe bază de pui sau creveți cu o pastă groasă de laksa de lemongrass, ardei iute și o multitudine de condimente, plus tăiței vermicelli, omletă mărunțită, creveți și pui. Felul de mâncare este cel mai bine completat cu limetă și sambal proaspăt pentru un plus de savoare. În timp ce această versiune este originară din Malaezia, din Borneo, iubitorii de laksa pot face un tur culinar încercând diferite versiuni în toată țara.

10 **Thali**
India

Cuvânt hindi pentru farfurie, thali este o tradiție alimentară în multe regiuni ale Indiei, fiecare zonă folosind propriile feluri de mâncare native pentru a crea un platou cu arome locale. În jurul farfuriei principale de servire sunt câteva boluri mici, rotunde, numite katoris, care conțin porții de mâncare, cum ar fi orez și legume, chutney și dal.

08 **Falafel**
Israel

Țara cu cel mai mare procent de vegani pe cap de locuitor, Israelul este un punct fierbinte pentru opțiuni delicioase pe bază de legume. Aceste bile de năut prăjite reprezintă una dintre cele mai populare „mâncăruri fast-food" din țară și puteți mânca unele dintre cele mai crocante pe care le-ați gustat vreodată într-o pită caldă de casă, pe orice stradă. Se poate consuma cu garnitură de hummus și tabouleh.

06: FREDERIQUE WACQUIER/GETTY; 08: GETTY; 09: YANA DLUGY/AFP/GETTY; 10: MUKESH KUMAR/GETTY; 11: SABATINI JIHOB/GETTY

AUTO

RESTO - ELECTRO - MOD, o nouă viață pentru mașinile clasice

„Resto“, de la restaurare. „Electro“, de la electrificare. „Mod“, de la modernizare. O nouă modă începe să prindă contur, inclusiv printre marii producători dornici să-și facă imagine în lumea contectată la priză, deși nu este prea „ortodoxă“, mai ales printre pasionații puriști: restaurarea mașinilor clasice și schimbarea ADN-ului acestora prin conversie 100% electrică. – *Răzvan Scăești*eanu

RESTAURAREA 100% identică cu originalul a mașinilor istorice a fost, este și va rămâne un cult. Însă, cum nu toți pasionații sunt dispuși să-și asume și meandrele băbuțelor cu patru roți, să-și suflece mânecile și să-și bage mâinile sub capotă pentru a sufla în jiclor, de pildă, au apărut restomodurile. Adică, restaurarea și modernizarea automobilelor clasice pentru creșterea gradului de confort și ușurință în utilizare, dar fără a le schimba ADN-ul, modă care a salvat, salvează și va salva multe bijuterii.

În ultima vreme însă, odată cu forțarea unui viitor al mobilității 100% electric, prin introducerea a fel de fel de restricții de circulație și taxe, și a schimbării percepției generațiilor mai tinere asupra automobilelor, a început să se dezvolte puternic o nouă modă, ce poate fi denumită drept „Resto – Electro – Mod“. Iar business-ul pare sănătos, din moment ce și unii producători tradiționali încep să adopte ideea.

Lunaz, o firmă britanică cu sediul în Silverstone, în care a investit și binecunoscutul jucător de fotbal David Beckham, se află printre pionierii „Resto – Electro – Mod". În 2021, și-a crescut cu 500% numărul de angajați, iar comenzile pentru 2022 și 2023 sunt deja închise. Sigur, nu poate restaura, electrifica și moderniza decât circa 110 automobile pe an, dar „explozia" fenomenului este notabilă, mai ales că „Resto – Electro – Mod"-urile nu sunt nici pe departe accesibile. Sunt mai scumpe decât modelele noi cât de cât echivalente. Ca idee, cel mai scump „Resto – Electro – Mod" propus de Lunaz este Aston Martin-ul DB6, care are un preț de bază, fără taxe, de 950.000 de lire sterline, iar cel mai „ieftin" este Range Rover-ul clasic (de la 290.000 de lire sterline). În gama „artizanului" care a anunțat că își va crește în acest an suprafața halelor de producție cu 400% mai figurează, de exemplu, Rolls-Royce Silver Cloud, Jaguar XK120 și Bentley Continental și Flying Spur din anii 1955 – 1965. Lunaz spune că mașinile clasice electrificate atrag o nouă generație de cumpărători, indicând către „persoane care au respins anterior ideea de a deține o mașină clasică din cauza problemelor legate de fiabilitate, utilizare și sustenabilitate".

MINI este primul constructor care intră oficial în hora „Resto – Electro – Mod". Dacă Alec Issigonis ar putea proiecta din nou MINI clasic în prezent, pentru mileniali, emblematicul automobil de clasă mică ar avea un motor electric. La urma urmei, originalul lansat în 1959 a fost creat în timpul unei crize a petrolului și era bazat pe ideea de a economisi combustibil și de a transporta patru ocupanți și bagajele lor. Iar istoria se cam repetă.

Producătorul britanic a început să cocheteze cu ideea „Resto – Electro – Mod" în 2018, când a testat apele prezentând la Salonul Auto de la New York un MINI Electric clasic. Cum feedback-ul a fost deosebit de pozitiv, la uzina MINI din Oxford a fost creată o divizie dedicată conversiilor electrice, iar acum clienții pot alege ca MINI-ul lor clasic să primească o nouă viață, electrică. Interesant, procesul este reversibil. Adică mașina primește un sistem de propusie electric și este modificată, dar astfel încât, în orice moment, să poată reveni la „inima caldă". În timpul conversiei, motorul termic original al fiecărui automobil este marcat și stocat astfel încât să poată fi reutilizat.

„Ceea ce echipa de proiect dezvoltă păstrează caracterul unui MINI clasic și le permite fanilor săi să se bucure de performanțe electrice. Cu MINI Recharged conectăm trecutul cu viitorul mărcii", a explicat Bernd Körber, directorul mărcii MINI.

MINI Recharged este animat de un motor electric modern, care generează o putere de 122 de cai putere și îi conferă mașinii o accelerație de la 0 la 100 km/h în aproximativ 9,0 secunde. Energia este furnizată de o baterie de înaltă tensiune, care poate fi încărcată cu o putere de până la 6,6 kW și permite o autonomie estimată de aproximativ 160 de kilometri. Iar probabil cel mai mare avantaj al MINI Recharged este faptul că poate intra în zonele de condus electrice sau cu emisii reduse ale multor orașe mari, altfel inaccesibile cu un motor termic. De exemplu, MINI clasic electric poate circula pe Oxford Street sau Piccadilly Circus din Londra și poate face parte din nou din peisajul urban, fără ca șoferul să fie nevoit să plătească în prealabil taxa de mediu (Congestion Charge).

Altfel, fiecare MINI clasic trecut prin procedeul „Resto – Electro – Mod" primește grupul de instrumente central caracteristic, familiar încă din vremurile versiunii clasice, care acum afișează temperatura transmisiei, treapta de viteză selectată, autonomia electrică și viteza.

Conversia 100% electrică a modelului MINI clasic se realizează exclusiv în Regatul Unit. Iar fiecare automobil convertit primește un număr individual, ceea ce îl face unic.

FORD MUSTANG original cu 536 de cai putere electrici

Ford s-a folosit de legenda Mustang-ului pentru primul său model 100% electric. Dar Mustang Mach-E nu prea are legătură cu Mustang-ul original din 1967, chiar dacă este un crossover electric puternic și interesant din multe puncte de vedere. Charge, o companie britanică din Londra, a prezentat în 2019, la Goodwood Festival of Speed, conceptul 100% electric Charge Mustang EV, o mașină electrică bazată pe Ford-ul Mustang original. Dacă atunci însă, Charge Mustang EV nu era încă complet funcțional, acum firma a deschis lista de comenzi și a anunțat că va face 499 de unități. Charge Mustang EV are doar caroseria de Ford Mustang. „Resto – Electro – Mod"-ul are suspensii complet regândite, două motoare electrice cu o putere totală de 536 de cai putere și un cuplu instant de 1.500 Nm, care îi conferă și tracțiune integrală, baterie cu o capacitate de 64 kWh și un interior „custom", complet redesenat. Producătorul Charge creditează Mustang EV cu o accelerație 0-100 km/h în 3,9 secunde și o autonomie electrică de până la 320 de kilometri. Mașina se poate încărca de la stații DC de mare putere cu până la 50 kWh și are un preț de bază de 350.000 de lire sterline (cca. 420.000 euro).

PORSCHE 911 EV, „Made in Bulgaria", cu suflet de i3s

Electrificarea și conversiile au deschis, se pare, poarta către un potențial business în industria auto și pentru anonimi. Dacă vietnamezii de la VinFast vor să intre pe piața SUV-urilor din Europa și SUA, de exemplu, bulgarii de la Modern Classics au făcut un Porsche 911 „Resto – Electro – Mod". Start-up-ul cu sediul în Sofia a pornit de la ideea de a da o nouă viață mașinilor clasice cu defecte ce nu pot fi reparate sau sunt prea costisitor de remediat și celor care nu mai au motor deloc. Proiectul-pilot al Modern Classics este un Porsche 911 din „Seria G", primul 911 echipat cu motor turbo, din care nu a mai rămas însă decât caroseria. Bulgarii au restaurat „carapacea" și i-au adaptat mașinii sistem de propulsie de la „hot-hatch"-ul de oraș 100% electric BMW i3s. Prin urmare, 911 EV este împins de 184 de cai putere, alimentați de o baterie cu o capacitate de 42,2 kWh, care îi oferă o autonomie de până la 250 km. Astăzi, cei 184 de cai ar fi suficienți doar pentru o roată spate de 911, dar în 1974 Porsche 911 Turbo avea 260 de cai, iar în 1977, 300. Accelera de la 0 la 100 km/h în 5,2 secunde, iar viteza maximă depășea 260 km/h. În comparație, 911 EV ajunge la 100 km/h în 6,8 secunde și este limitat la 160 km/h. „Resto – Electro – Mod"-ul 911 făcut de bulgari dispune și de ABS, ESP și sistem de infotaintment.

HELMUTH DUCKADAM
a apărat patru lovituri
de departajare consecutive

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Steaua București cucerește Cupa Campionilor Europeni

7 MAI 1986. ECHIPA STEAUA BUCUREŞTI A REUŞIT CEA MAI MARE performanță a fotbalului românesc: câștigarea Cupei Campionilor Europeni, învingând celebra FC Barcelona cu 2-0, chiar la ea acasă.

Steaua București dobândea, în 1986, consacrarea ca o echipă de valoare a continentului, în mare parte și grație evoluției extraordinare a portarului Helmuth Duckadam, care a apărat patru lovituri de departajare consecutive în meciul de pe stadionul „Ramon Sanchez Pizjuan" și a intrat, astfel, în Cartea Recordurilor.

În acea finală, Anghel Iordănescu devenea, la acea dată, singurul din Europa care a câștigat Cupa Campionilor Europeni în dublă ipostază, jucător și antrenor.

În drumul său până la finala de pe pământ spaniol, Steaua București le-a eliminat, pe rând, pe campioanele Vejle BK (Danemarca), Honved Budapesta (Ungaria), Kuusysi Lahti (Finlanda) și Anderlecht Bruxelles (Belgia).

Presa internațională a reacționat imediat după meci, lăudând jocul campioanei României.

„Neașteptatul triumf al Stelei, care va fi legat întotdeauna de Duckadam, nu trebuie să fie tratat ca o curiozitate", a scris Reuters, iar cotidianul italian *Gazzetta dello Sport* a titrat: „În Estul Europei s-a mai născut o stea".

Steaua București a mai jucat o finală a Cupei Campionilor Europeni, în 1989, când a fost învinsă de AC Milan cu scorul de 4-0. Steaua a devenit, astfel, prima echipă din România care a jucat două finale europene, singura echipă care a câștigat un trofeu european la nivel de cluburi și singura dintr-o țară comunistă care a obținut trofeul continental suprem.

15 APRILIE - 19 MAI

Abraham Lincoln a fost ucis

15 aprilie 1865: Președintele american Abraham Lincoln a fost asasinat, chiar în Vinerea Mare a catolicilor, în loja teatrului Ford din Washington D.C., Statele Unite ale Americii. Evenimentul s-a produs aproape de sfârșitul Războiului Civil American, iar asasinatul a făcut parte dintr-o conspirație mai amplă prin care se intenționa eliminarea celor mai importanți trei oficiali ai guvernului Statelor Unite.

Scufundarea Titanicului

15 aprilie 1912: Cea mai mare navă de croazieră, la acea vreme, Titanicul s-a scufundat în Oceanul Atlantic după ce a lovit un aisberg. Nava plecase din Southampton, Anglia, cu destinația New York, pe 10 aprilie 1912. În acel naufragiu, au murit mai mult de jumătate dintre pasageri: 1.514 persoane din 2.228, câte erau la bord. Acesta a fost unul din cele mai mari dezastre maritime pe timp de pace din istorie.

Accidentul de la Centrala Nucleară Cernobâl

26 aprilie 1986: Reactorul numărul 4 al centralei de la Cernobîl a explodat, cauzând cea mai gravă catastrofă nucleară civilă din istorie. În prezent, reactorul este acoperit cu un sarcofag dublu, unul construit de sovietici și deja avariat, altul, mai modern, inaugurat în 2019. În mai puțin de două zile, norul care purta particule radioactive, de 200 de ori mai puternice decât bombele atomice de la Hiroshima și Nagasaki, a cuprins tot nordul Europei.

Newsweek ROMÂNIA

ABONEAZĂ-TE!

Online, cu cardul, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., J40/2003/2018, CUI: RO38847674, cont RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: ➤ Manpres Distribution București ➤ Calliope S.R.L. Ploiești ➤ Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL		Abonament PRINT		Abonament DIGITAL	
3 luni:	80 lei	3 luni:	44 lei	1 lună:	18 lei
6 luni:	156 lei	6 luni:	85 lei	3 luni:	49 lei
12 luni:	306 lei	12 luni:	165 lei	6 luni:	89 lei
				12 luni:	169 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

DEDICARE / AFACERI / PROFESIONALISM

ÎMPREUNĂ
PENTRU AFACEREA TA

Camera de Comerț și Indusrie a României
Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București, 030982, România
Tel: 021 319 01 01 / Fax: 021 319 00 92
e-mail: ccir@ccir.ro
www.ccir.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025